

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SPLOŠNEGA SODIŠČA (deveti senat)

z dne 17. julija 2024*

„Skupna zunanja in varnostna politika – Misija EUCAP Sahel-Niger – Napoteno nacionalno osebje – Psihično nasilje – Zavrnitev odškodninskega zahtevka – Ničnostna tožba – Neobstoj pravnega interesa – Nedopustnost – Nepogodbena odgovornost – Pravica do dostojanstva – Člena 1 in 31 Listine o temeljnih pravicah – Postopek mediacije – Nepredložitev poročila mediatorja – Neupoštevanje priporočil mediatorja – Pravica do dobrega upravljanja – Člen 41 Listine o temeljnih pravicah – Dolžnost skrbnega ravnanja – Nepremoženjska škoda – Premoženjska škoda – Vzročna zveza“

V zadevi T-371/22,

Marco Montanari, stanujoč v Reggio Emilia (Italija), ki ga zastopata S. Rodrigues in A. Champetier, odvetnika,

tožeča stranka,

proti

EUCAP Sahel Niger, ki jo zastopa E. Raoult, odvetnik,

tožena stranka,

SPLOŠNO SODIŠČE (deveti senat),

v sestavi L. Truchot (poročevalec), predsednik, H. Kanninen, sodnik, in T. Perišin, sodnica,

sodni tajnik: L. Ramette, administrator,

na podlagi pisnega dela postopka, zlasti:

- ugovorov nepristojnosti in nedopustnosti, ki ju je tožena stranka vložila z aktom, vloženim v sodnem tajništvu Splošnega sodišča 30. septembra 2022,
- stališča tožeče stranke glede teh ugovorov, ki je bilo v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vloženo 4. novembra 2022,
- sklepa z dne 16. decembra 2022, da se odločanje o teh ugovorih pridrži za končno odločbo,

na podlagi obravnave z dne 29. novembra 2023

* Jezik postopka: francoščina.

izreka naslednjo

Sodbo¹

- 1 Tožeča stranka, Marco Montanari, s tožbo predlaga na eni strani, na podlagi člena 263 PDEU, razglasitev ničnosti sklepa misije skupne varnostne in obrambne politike (SVOP) Evropske unije v Nigru (EUCAP Sahel Niger, v nadaljevanju: misija) z dne 28. aprila 2022, s katerim je bil zavržen njen odškodninski zahtevek z dne 4. februarja 2022, in na drugi strani, na podlagi člena 268 PDEU, povrnitev škode, ki naj bi jo utrpela zaradi psihičnega nasilja ter kršitve pravice do dobrega upravljanja in dolžnosti skrbnega ravnanja.

Dejansko stanje

- 2 Italijanska vlada je tožečo stranko napotila v misijo kot političnega svetovalca od 14. aprila 2015 dalje.
- 3 Septembra 2016 je bila njena napotitev v misijo podaljšana do 14. aprila 2018.
- 4 Tožeča stranka je 8. marca 2017 od namestnika vodje misije zahtevala, naj uvede disciplinski postopek zoper uradnika za tisk in obveščanje javnosti (v nadaljevanju: PPIO) zaradi nadlegovanja, ki naj bi ga bila deležna z njegove strani (v nadaljevanju: prva pritožba z dne 8. marca 2017).
- 5 Tožeča stranka je istega dne od namestnika vodje misije zahtevala, naj uvede disciplinski postopek zoper vodjo misije in PPIO ter zoper prvega podpisnika dovoljenja za dopust, ki je bilo izdano PPIO, da je 25. in 26. februarja 2017 po kopnem odpotoval v Burkino Faso, ker naj bi takšno potovanje po eni strani pomenilo nelojalno ravnanje PPIO do organa misije, po drugi strani pa naj bi navedeno dovoljenje za dopust pomenilo hudo malomarnost vodje misije, ki naj bi pod vprašaj postavilo njegovo izpolnjevanje dolžnosti skrbnega ravnanja. Tožeča stranka je podredno zahtevala, naj namestnik vodje misije, če je bil prvi podpisnik navedenega dovoljenja za dopust, njegov zahtevek za uvedbo disciplinskega postopka posreduje direktoratu civilne zmogljivosti za načrtovanje in izvajanje operacij (CPCC) Evropske službe za zunanje delovanje (ESZD), in navedla, da v tem primeru zahteva, da se tudi zoper njega uvede disciplinski postopek zaradi hude malomarnosti (v nadaljevanju: druga pritožba z dne 8. marca 2017).
- 6 Namestnik vodje misije je 24. marca 2017 tožečo stranko obvestil, da je bila prva pritožba z dne 8. marca 2017 zaključena.
- 7 Tožeča stranka je 28. marca 2017 direktorja CPCC kot poveljnika civilne operacije (COC) misije obvestila o vložitvi prve in druge pritožbe z dne 8. marca 2017 ter mu predlagala, naj prevzame obravnavo teh dveh pritožb (v nadaljevanju: naznanitev z dne 28. marca 2017).
- 8 Namestnik COC je 15. maja 2017 vodjo misije obvestil, da se druga pritožba z dne 8. marca 2017 obravnava kot zadeva vodstva brez uvedbe formalnega disciplinskega postopka.

¹ Navedene so le točke zadevne sodbe, za katere Splošno sodišče meni, da je njihova objava koristna.

- 9 Tožeča stranka je 17. julija 2017 COC predlagala, naj zoper vodjo misije in njegovega namestnika začne preiskavo zaradi nadlegovanja (v nadaljevanju: naznanitev z dne 17. julija 2017). Pozneje istega dne je vodja misije tožeči stranki poslal pisno opozorilo, ker se je na sestanku 10. aprila tega leta do njega vedla nespoštljivo (v nadaljevanju: prvo pisno opozorilo).
- 10 Tožeča stranka je 18. julija 2017 prvo pisno opozorilo posredovala COC in ga prosila, naj ga upošteva pri preiskavi na podlagi naznanitve z dne 17. julija 2017.
- 11 Tožeča stranka je bila 20. julija 2017 obveščena o imenovanju člana osebja CPCC (v nadaljevanju: mediator), da bi v tednu, ki je sledil, ocenil okoliščine na kraju samem.
- 12 Mediator je 25. in 26. julija 2017 v misiji opravil več razgovorov, med drugim tudi s tožečo stranko.
- 13 Dne 27. julija 2017 je kadrovska služba misije (v nadaljevanju: kadrovska služba) tožečo stranko pozvala, naj najpozneje do 4. avgusta 2017 izpolni obrazec za oceno njene uspešnosti zaradi podajanja njene napotitve od 14. aprila 2018 dalje.
- 14 Istega dne je vodja kadrovske službe tožeči stranki na podlagi zahteve, naj obrazloži dneve neupravičene odsotnosti, poslal posodobljen izpis koriščenega dopusta.
- 15 Tožeča stranka je 28. julija 2017 COC obvestila o dopisovanju s kadrovsko službo, navedenem v točkah 13 in 14 zgoraj, da bi dopolnila spis naznanitve z dne 17. julija 2017.
- 16 Mediator je 29. julija 2017 podal poročilo (v nadaljevanju: poročilo z dne 29. julija 2017).
- 17 Tožeča stranka je 23. avgusta 2017 kadrovsko službo obvestila, da ne bo zaprosila za podaljšanje svoje napotitve v misijo od 14. aprila 2018 dalje.
- 18 Tožeča stranka je 25. oktobra 2017 COC poslala nove informacije, da bi dopolnila spis naznanitve z dne 17. julija 2017.
- 19 Misija je 22. novembra 2017 italijanske organe obvestila, da je bila tožeča stranka med 17. in 20. novembrom 2017 neupravičeno odsotna in da namerava od izplačila dnevnic tožeče stranke odšteti štiri dni.
- 20 Vodja misije je 23. novembra 2017 zavrnil zahtevo tožeče stranke za popravek tridnevne neupravičene odsotnosti v upravičeno in ji poslal drugo pisno opozorilo (v nadaljevanju: drugo pisno opozorilo). Tožeča stranka je istega dne od COC zahtevala, naj začne novo preiskavo, ker naj bi dejstva iz točke 19 zgoraj pomenila nadlegovanje s strani vodje misije in njegovega namestnika (v nadaljevanju: naznanitev z dne 23. novembra 2017).
- 21 Tožeča stranka je 28. novembra 2017 COC obvestila, da ji za tri dni ni bila izplačana plača, prosila pa ga je tudi, naj pojasni svoje stališče glede naznanitev z dne 17. julija in 23. novembra 2017.
- 22 Tožeča stranka je 4. decembra 2017 namestniku generalne sekretarke ESZD, pristojnemu za CPCC, posredovala vsebino naznanitev z dne 17. julija in 23. novembra 2017.
- 23 Dne 17. januarja 2018 je tožeča stranka generalno sekretarko ESZD prosila, naj jo čim prej obvesti o ugotovitvah mediatorja in ukrepih, sprejetih v zvezi z naznanitvama z dne 17. julija in 23. novembra 2017.

- 24 Tožeča stranka je 18. marca 2018 odstopila s položaja političnega svetovalca misije.
- 25 Dne 10. aprila 2018 je COC v odgovoru na dopis iz točke 23 zgoraj tožečo stranko obvestil, da so domnevne kršitve, na katere je opozorila, „zadeve vodstva misije“ in da „elementi v spisu ne upravičujejo uvedbe disciplinskega postopka“ (v nadaljevanju: sklep z dne 10. aprila 2018).
- 26 Tožeča stranka je 31. julija 2018 zaprosila za dostop med drugim do poročila z dne 29. julija 2017.
- 27 ESZD je s sklepom z dne 24. oktobra 2018 dokončno zavrnila prošnjo za razkritje iz točke 26 zgoraj.
- 28 Splošno sodišče je s sodbo z dne 12. decembra 2019, Montanari/ESZD (T-692/18, neobjavljena, EU:T:2019:850), sklep z dne 24. oktobra 2018 razglasilo za ničen.
- 29 Tožeča stranka je 13. decembra 2019 ter 13. marca in 9. julija 2020 ESZD vprašala, kako namerava ukrepati v zvezi s sodbo, navedeno v točki 28 zgoraj.
- 30 ESZD je z dopisom z dne 24. julija 2020 tožeči stranki posredovala celotno poročilo z dne 29. julija 2017, razen osebnih podatkov v zvezi z drugimi zadevnimi osebami.
- 31 Tožeča stranka je 26. maja 2021 od ESZD zahtevala plačilo zneska v višini 971.395,92 EUR kot povračilo za premoženjsko, fizično in nepremoženjsko škodo, ki naj bi ji bila povzročena z dejanji psihičnega nasilja ter kršitvami pravice do dobrega upravljanja in obveznosti skrbnega ravnanja, ki jih je tožeča stranka pripisala misiji.
- 32 ESZD je 24. septembra 2021 odškodninski zahtevek iz točke 31 zgoraj zavrnila, med drugim z obrazložitvijo, da tožeča stranka ni bila nikoli zaposlena pri ESZD in da je misija tako s pravnega kot operativnega vidika subjekt, ki je povsem ločen od ESZD.
- 33 Tožeča stranka je 22. decembra 2021 pri ESZD vložila pritožbo na podlagi člena 90(2) Kadrovskih predpisov za uradnike Unije (v nadaljevanju: Kadrovski predpisi), s katero je izpodbijala sklep o zavrnitvi odškodninskega zahtevka iz točke 31 zgoraj.
- 34 Tožeča stranka je v dveh ločenih dopisih z dne 4. februarja 2022 od Sveta Evropske unije in misije zahtevala plačilo zneska v višini 972.395,92 EUR kot povračilo za premoženjsko, fizično in nepremoženjsko škodo, ki naj bi ji bila povzročena z dejanji psihičnega nasilja ter kršitvami pravice do dobrega upravljanja in dolžnosti skrbnega ravnanja (v nadaljevanju, v zvezi z zahtevkom, naslovljenim na misijo: tretji odškodninski zahtevek).
- 35 Svet je 25. marca 2022 zavrnil odškodninski zahtevek iz točke 34 te sodbe, ki mu je bil poslan.
- 36 Misija je 28. aprila 2022 zavrnila tretji odškodninski zahtevek.
- 37 ESZD je 30. maja 2022 zavrnila pritožbo iz točke 33 zgoraj.

Predlogi strank

- 38 Tožeča stranka Splošnemu sodišču v bistvu predlaga, naj:
- sklep z dne 28. aprila 2022 o zavrnitvi tretjega odškodninskega zahtevka razglasi za ničten;
 - misiji naloži, naj ji plača 982.840 EUR;
 - misiji naloži plačilo stroškov.
- 39 Misija Splošnemu sodišču v bistvu predlaga, naj:
- primarno, tožbo zavrže, ker je bila vložena pri nepristojnem sodišču;
 - podredno, tožbo zavrže kot nedopustno;
 - še bolj podredno, tožbo zavrne kot neutemeljeno;
 - tožeči stranki naloži plačilo stroškov.

Pravo

Ugovor nepristojnosti

- 40 Misija trdi, da Splošno sodišče ni pristojno za odločanje o tej tožbi, ker je tožeča stranka v misiji opravljala naloge političnega svetovalca kot strokovnjak, ki ga je napotilo italijansko ministrstvo za zunanje zadeve, v skladu s členom 7(2) Sklepa Sveta 2012/392/SZVP z dne 16. julija 2012 o misiji SZVP Evropske unije v Nigeru (EUCAP Sahel Niger) (UL 2012, L 187, str. 48).
- 41 Misija tako meni, da mora tožeča stranka morebitno pritožbo v zvezi z opravljanjem njenih nalog vložiti zoper italijanske nacionalne organe. V zvezi s tem se misija sklicuje na pritožbo, ki jo je tožeča stranka vložila pri italijanskem sodišču. Navaja tudi rešitev, ki jo je Splošno sodišče sprejelo v sklepu z dne 23. aprila 2015, Chatzianagnostou/Svet in drugi (T-383/13, neobjavljen, EU:T:2015:246), in ki naj bi jo Sodišče potrdilo.
- 42 Tožeča stranka izpodbija ugovor nepristojnosti, ki ga podaja misija, in med drugim navaja, da pritožba, ki jo je vložila pri delovnem oddelku Tribunale di Roma (sodišče v Rimu, Italija), ni povezana s tretjim odškodninskim zahtevkom in to tožbo.
- 43 V zvezi s tem je treba opozoriti, da je bila misija s Sklepom 2012/392 ustanovljena za podporo krepitvi zmogljivosti nigrskih varnostnih akterjev za boj proti terorizmu in organiziranemu kriminalu.
- 44 Natančneje, člen 7(1) Sklepa 2012/392 določa, da osebje misije sestavlja predvsem osebje, ki ga dodelijo države članice, institucije Unije ali ESZD, ki krijejo stroške v zvezi z osebjem, ki so ga dodelile, tudi stroške potovanja do kraja napotitve in nazaj, plače, zdravstveno zavarovanje ter nadomestila, z izjemo ustreznih dnevnic.

- 45 Poleg tega drži, da člen 7(2) Sklepa 2012/392 določa, da so države članice, institucija Unije oziroma ESZD odgovorne za odzivanje na vse pritožbe v zvezi z dodelitvijo, ki jih vloži član dodeljenega osebja ali so povezane z njim, in za vse tožbe zoper tako osebo.
- 46 Vendar, na prvem mestu, iz sodne prakse, ki se je izoblikovala v zvezi z določbami, ki urejajo dejavnost drugih misij, ki spadajo v okvir skupne zunanje in varnostne politike (SZVP) in katerih besedilo je podobno ali celo enako besedilu Sklepa 2012/392, izhaja, da ker za osebje, ki ga dodelijo države članice, in osebje, ki ga dodelijo institucije Unije, veljajo enaka pravila v zvezi z opravljanjem njihovih nalog na območju operacije, je sodišče Unije pristojno za nadzor zakonitosti aktov upravljanja s kadri, ki se nanašajo na osebje, ki ga dodelijo države članice, in katerih cilj je izpolnjevanje potreb teh misij na območju operacije (glej v tem smislu sodbo z dne 19. julija 2016, H/Svet in drugi, C-455/14 P, EU:C:2016:569, točki 50 in 55).
- 47 Posledica kakršne koli drugačne razlage bi namreč lahko bila zlasti to, da kadar bi se isti akt o upravljanju s kadri v zvezi z operacijami na območju operacije nanašal tako na osebje, ki so ga dodelile države članice, kot na osebje, ki so ga dodelile institucije Unije, odločitev, sprejeta v zvezi s prvim osebjem, ne bi bila združljiva z odločitvijo, ki bi jo sprejelo sodišče Unije v zvezi s tem zadnjim osebjem (glej v tem smislu sodbo z dne 19. julija 2016, H/Svet in drugi, C-455/14 P, EU:C:2016:569, točka 57).
- 48 Zato je za nadzor nad temi akti pristojno Splošno sodišče, v primeru pritožbe pa Sodišče. Ta pristojnost v zvezi z nadzorom nad zakonitostjo teh aktov izhaja iz člena 263 PDEU, v zvezi s spori na področju nepogodbene odgovornosti pa iz člena 268 PDEU v povezavi s členom 340, drugi odstavek, PDEU, ob upoštevanju člena 19(1) PEU in člena 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina) (sodba z dne 19. julija 2016, H/Svet in drugi, C-455/14 P, EU:C:2016:569, točka 58).
- 49 Na drugem mestu je treba ugotoviti, da tožeča stranka s tem, ko Splošnemu sodišču podaja predloge iz točke 38 zgoraj, postavlja vprašanje zakonitosti aktov o upravljanju s kadri v zvezi z operacijami na območju operacij, in ne vprašanj v zvezi z dodelitvijo v smislu člena 7(2) Sklepa 2012/392.
- 50 Iz tretjega odškodninskega zahtevka in predlogov tožeče stranke je namreč razvidno, da ta vodi misije očita, da je v zvezi z njo, čeprav je bila napotena v misijo in dodeljena na območje operacij, sprejel odločitve, ki bi lahko pomenile psihično nasilje, ki je v nasprotju z določbami Listine, s katerimi sta zagotovljeni pravica do zdravja in pravica do dostojanstva delavcev. Poleg tega tudi COC misije, in ne italijanskim organom, očita kršitev pravice do dobrega upravljanja in dolžnosti skrbnega ravnanja pri obravnavi naznanitev psihičnega nasilja, ki jih je opravila v času svoje dodelitve na teren.
- 51 Dalje, iz sodne prakse izhaja, da se je Splošno sodišče izreklo za pristojno za odločanje o podobnih sporih nacionalnega člana osebja, dodeljenega misiji, ki spada na področje SZVP, in mednarodnega osebja misije, zaposlenega na pogodbeni podlagi, pri čemer v zadnjenavedenem primeru tega ni preprečevala določba v eni od pogodb o zaposlitvi, s katero je bila pristojnost podeljena sodiščem države članice (sodbi z dne 12. aprila 2018, PY/EUCAP Sahel Niger, T-763/16, EU:T:2018:181, in z dne 18. novembra 2020, H/Svet, T-271/10 RENV II, EU:T:2020:548).
- 52 Na tretjem mestu, trditve misije ne morejo omajati pristojnosti Splošnega sodišča za odločanje o tem sporu.

- 53 Prvič, misija se namreč ne more veljavno sklicevati na rešitev, ki jo je Splošno sodišče sprejelo v sklepu z dne 23. aprila 2015, Chatzianagnostou/Svet in drugi (T-383/13, neobjavljen, EU:T:2015:246), ker je bil ta sklep, zoper katerega ni bila vložena pritožba, sprejet pred razglasitvijo sodbe z dne 19. julija 2016, H/Svet in drugi (C-455/14 P, EU:C:2016:569), in sodno prakso, navedeno v točki 51 zgoraj. Zato ni mogoče šteti, da rešitev, ki jo je Splošno sodišče sprejelo v zgoraj navedenem sklepu, odraža trenutno stanje prava.
- 54 Drugič, iz sodbe Tribunale di Roma (sodišče v Rimu) z dne 19. oktobra 2020 je razvidno, da se je spor, ki ga je tožeča stranka sprožila pred tem sodiščem, nanašal na izračun plač in osnovnih nadomestil, ki mu jih je izplačala italijanska vlada med njegovo napotitvijo v misijo. Ta spor, katerega predmet se je razlikoval od predmeta te tožbe, se torej ni nanašal na zakonitost aktov o upravljanju misije ali na nastanek njene odgovornosti ob sprejetju takih aktov in zato ne vpliva na pristojnost Splošnega sodišča za odločanje o tej tožbi.
- 55 Zato ugovor nepristojnosti, ki ga je podala misija, ni utemeljen in ga je treba zavrniti.

Ugovori nedopustnosti

- 56 Misija v bistvu navaja pet ugovorov nedopustnosti, od katerih se prvi nanaša na to, da ji ni mogoče pripisati dejanj, ki se ji očitajo, drugi na to, da je bila tožba vložena prepozno, tretji na petletni ali štiriletni zastaralni rok, četrti na nepopolnost tretjega odškodninskega zahtevka in peti na to, da v podporo predlogom za razglasitev ničnosti ni bil naveden noben tožbeni razlog.
- 57 Poleg tega je zato, ker je Splošno sodišče v okviru ukrepov procesnega vodstva po uradni dolžnosti obravnavalo vprašanje dopustnosti predlogov za razglasitev ničnosti, treba to vprašanje preučiti najprej.

Dopustnost predlogov za razglasitev ničnosti

- 58 Iz ustaljene sodne prakse izhaja, da je ničnostna tožba fizične ali pravne osebe dopustna le takrat, kadar ima ta oseba interes za razglasitev ničnosti izpodbijanega akta. Pogoj za tak interes je, da ima lahko razglasitev ničnosti tega akta pravne posledice in da lahko rezultat pravnega sredstva stranki, ki ga je vložila, prinese korist. Pravni interes je tako bistveni in prvi pogoj za vsa pravna sredstva pred sodišči. Pravnega interesa pa ni, če tožeča stranka z ugodnim izidom tožbe ne bi nikakor prejela zadoščenja (glej sodbo z dne 6. julija 2023, Julien/Svet, C-285/22 P, neobjavljena, EU:C:2023:551, točka 47 in navedena sodna praksa).
- 59 Poleg tega je treba opozoriti, da je tožeča stranka tista, ki mora dokazati svoj pravni interes. Da bi bila ničnostna tožba, ki jo vloži fizična ali pravna oseba, dopustna, je namreč potrebno, da ta oseba ustrezno utemelji interes, ki ga zanjo pomeni ničnost tega akta (glej v tem smislu sodbo z dne 20. decembra 2017, Binca Seafoods/Komisija, C-268/16 P, EU:C:2017:1001, točka 45 in navedena sodna praksa).
- 60 Če take utemeljitve ni, je to vprašanje, ki se nanaša na dopustnost tožbe, razlog javnega reda, ki ga mora Splošno sodišče preizkusiti po uradni dolžnosti (glej sodbo z dne 24. novembra 2021, LTTE/Svet, T-160/19, neobjavljena, EU:T:2021:817, točka 65 in navedena sodna praksa).

- 61 Poleg tega je bila v skladu s prav tako ustaljeno sodno prakso odškodninska tožba, ki temelji na členu 340, drugi odstavek, PDEU, uvedena kot samostojno pravno sredstvo, ki ima v okviru sistema pravnih sredstev posebno vlogo in za katero veljajo pogoji za izvajanje, ki so določeni za njen posebni namen (glej v tem smislu sodbo z dne 25. marca 2021, Carvalho in drugi/Parlament in Svet, C-565/19 P, neobjavljena, EU:C:2021:252, točka 101 in navedena sodna praksa).
- 62 Odškodninska tožba se namreč od ničnostne tožbe razlikuje po tem, da se ne nanaša na odpravo, razveljavitev ali spremembo akta, ki posega v položaj, temveč na povrnitev škode, ki jo je povzročila institucija, organ, urad ali agencija Unije (glej v tem smislu sodbi z dne 24. oktobra 1973, Merkur-Außenhandel/Komisija, 43/72, EU:C:1973:108, točka 4, in z dne 1. februarja 2023, Klymenko/Svet, T-470/21, neobjavljena, EU:T:2023:26, točka 58 in navedena sodna praksa).
- 63 Namen predlogov, ki se nanašajo bodisi na razglasitev ničnosti zavrnitve institucije, organa, urada ali agencije Unije, da prizna pravico do odškodnine, ki jo tožeča stranka tudi uveljavlja na podlagi členov 268 in 340 PDEU, bodisi na to, da Splošno sodišče ugotovi obveznost zadevne institucije, organa, urada ali agencije, da prizna obstoj take pravice, pa je ugotovitev, da je zadevna institucija, organ, urad ali agencija dolžna plačati odškodnino, in jih je treba zavreči kot nedopustne, saj tožeča stranka načeloma ne izkaže nobenega interesa za vložitev takih predlogov poleg odškodninskega zahtevka (glej v tem smislu in po analogiji sodbo z dne 13. junija 1972, Compagnie d’approvisionnement, de transport et de crédit in Grands Moulins de Paris/Komisija, 9/71 in 11/71, EU:C:1972:52, točke od 9 do 11; glej po analogiji tudi sodbo z dne 3. oktobra 2019, DQ in drugi/Parlament, T-730/18, EU:T:2019:725, točka 42 in navedena sodna praksa).
- 64 V obravnavani zadevi ni sporno, da tožeča stranka Splošnemu sodišču poleg povrnitve premoženjske in nepremoženjske škode, za katero odgovornost pripisuje misiji, predlaga razglasitev ničnosti sklepa o zavrnitvi njenega tretjega odškodninskega zahtevka, katerega namen je bil doseči sporazumno izplačilo odškodnine za isto škodo.
- 65 Vendar je tožeča stranka v odgovor na ukrep procesnega vodstva, s katerim je Splošno sodišče stranke pozvalo, naj zavzamejo stališče glede njenega interesa, da predlaga razglasitev ničnosti sklepa z dne 28. aprila 2022, s katerim je misija zavrnila njen tretji odškodninski zahtevek, navedla, da s svojimi predlogi za razglasitev ničnosti ne zahteva koristi, ki bi bila drugačna od tiste, ki bi jo pridobila, če bi bilo njenim odškodninskim zahtevkom sicer ugodeno.
- 66 Zato je treba ugotoviti, da tožeča stranka ni izkazala interesa, da bi poleg odškodninskih zahtevkov zahtevala tudi razglasitev ničnosti sklepa misije o zavrnitvi njenega tretjega odškodninskega zahtevka. Predloge za razglasitev ničnosti je zato treba zavreči kot nedopustne, ne da bi bilo treba preučiti četrti in peti ugovor nedopustnosti, ki se nanašata posebej na te predloge.

Prvi ugovor nedopustnosti: nezmožnost, da se misiji pripišejo dejanja, ki so ji očitana

- 67 Misija trdi, da ne more biti odgovorna za obravnavo naznanitev, ki jih je tožeča stranka opravila od 28. marca 2017 dalje, saj so bile te naslovljene na organ, ki ni misija, in sicer na COC. V zvezi s tem se sklicuje na določbe člena 9(c) in člena 11 kodeksa ravnanja in discipline za civilne misije Unije v okviru skupne varnostne in obrambne politike (SVOP) (v nadaljevanju: kodeks ravnanja).
- 68 Misija pojasnjuje tudi, da ji tožeča stranka ne more očitati, da je morala začeti sodni postopek zoper ESZD, da je pridobila dostop do poročila z dne 29. julija 2017, saj misija ni ne avtor ne naslovnik tega poročila in ni nadzorovala dostopa do njega.

- 69 Tožeča stranka izpodbija utemeljenost trditev misije.
- 70 V zvezi s tem iz ustaljene sodne prakse izhaja, da mora biti tožba za povrnitev škode, ki jo je povzročila institucija, organ, urad ali agencija Unije, vložena proti tej instituciji, organu, uradu ali agenciji Unije (glej v tem smislu sodbo z dne 23. marca 2004, Varuh človekovih pravic/Lamberts, C-234/02 P, EU:C:2004:174, točka 67, in sklep z dne 15. novembra 2017, Pilla/Komisija in EACEA, T-784/16, neobjavljen, EU:T:2017:806, točka 70).
- 71 Tako vprašanje opredelitve institucije, organa, urada ali agencije, ki zastopa Unijo v okviru tožbe zaradi nepogodbene odgovornosti, vložene na podlagi člena 268 PDEU in člena 340, drugi odstavek, PDEU, spada v okvir presoje dopustnosti te tožbe (glej v tem smislu sklep z dne 2. februarja 2015, Gascogne Sack Deutschland in Gascogne/Evropska unija, T-577/14, neobjavljen, EU:T:2015:80, točka 22 in navedena sodna praksa).
- 72 Vendar, na prvem mestu, ni sporno, da so kršitve, za katere tožeča stranka trdi, da pomenijo psihično nasilje, in ki so predmet prvega tožbenega razloga, navedenega v podporo njenim odškodninskim zahtevkom, v skladu z njenim pisnim stališčem povezane z nekaterimi akti, ki sta jih sprejela vodja misije in njegov namestnik ter vodja kadrovske službe, ki je deloval pod njuno odgovornostjo.
- 73 Natančneje, tožeča stranka graja, prvič, da jo je vodja misije izključil iz tedenskih političnih sestankov med njim in vodjo delegacije Unije v Nigru (v nadaljevanju: delegacija), drugič, da je od vodje misije 17. julija 2017 prejela prvo pisno opozorilo manj kot eno uro po naznanitvi z istega dne, tretjič, da je 27. julija 2017, to je dan po odhodu mediatorja, od kadrovske službe prejela zahtevo za izpolnitev obrazca za oceno uspešnosti zaradi podaljšanja njene napotitve aprila 2018, in, četrtič, da je istega dne od vodje kadrovske službe prejela posodobljen izpis koriščenega dopusta, potem ko je ta služba od nje zahtevala, naj obrazloži dneve neupravičene odsotnosti.
- 74 Člen 6(1) Sklepa 2012/392 v različici, ki je takrat veljala, pa je določal, da je vodja misije odgovoren za misijo na območju operacij ter da izvaja poveljevanje in kontrolo. Člen 6(1a) istega sklepa je določal, da lahko vodja misije v okviru svoje splošne odgovornosti prenese naloge upravljanja na področju kadrovske zadeve na osebje misije. Nazadnje, člen 6(2) navedenega sklepa je določal, da vodja misije izvršuje poveljevanje in nadzor nad osebjem, skupinami in enotami iz sodelujočih držav.
- 75 Dejanja, navedena v točki 73 zgoraj, ki jih tožeča stranka očita misiji v prvem tožbenem razlogu v utemeljitev odškodninskih zahtevkov, se tako nanašajo na izvrševanje pristojnosti, ki jih ima vodja misije na podlagi Sklepa 2012/392, in posledično na izvajanje mandata misije, za katerega je misijo treba šteti za odgovorno v skladu s členom 13(4) tega sklepa.
- 76 Poleg tega misija ni dokazala niti ni zatrjevala, da so dejanja, ki so opisana v tem prvem tožbenem razlogu, značilna za hujšo kršitev vodje misije, za katero bi moral v skladu s členom 13(4) Sklepa 2012/392 odgovornost prevzeti samo on.
- 77 V teh okoliščinah je treba prvi ugovor nedopustnosti zavrniti kot neutemeljen, kar zadeva prvi tožbeni razlog v podporo odškodninskim zahtevkom.

- 78 Na drugem mestu, v okviru drugega tožbenega razloga v utemeljitev odškodninskih zahtevkov tožeča stranka zatrjuje, da so številne kršitve, ki jih očita ne le vodji misije, temveč tudi COC, kršitve pravice do dobrega upravljanja in dolžnosti skrbnega ravnanja, ki jih je mogoče pripisati misiji.
- 79 Natančneje, tožeča stranka graja, prvič, da vodja misije in COC njenih pritožb in naznanitev nista obravnavala v razumnem roku, drugič, da ji niso bile posredovane ugotovitve in priporočilo iz poročila z dne 29. julija 2017, in, tretjič, da COC tega priporočila ni upošteval.
- 80 V zvezi s tem je treba navesti, prvič, da je bilo v členu 4(1) Sklepa 2012/392 določeno, da ima misija kot operacija kriznega upravljanja enotno strukturo poveljevanja, v členu 5(1) istega sklepa pa je bil direktor CPCC ESZD določen kot COC misije. Tako je člen 5(2) tega sklepa določal, da COC izvršuje poveljevanje in nadzor nad misijo na strateški ravni, njegov člen 5(3) pa je določal, da mora v zvezi z vodenjem operacij zagotoviti ustrezno in učinkovito izvajanje odločitev Sveta in odločitev Političnega in varnostnega odbora (PVO), tudi z dajanjem potrebnih strateških navodil vodji misije ter zagotavljanjem svetovanja in tehnične podpore vodji misije.
- 81 Iz teh določb izhaja, da ne nasprotujejo temu, da COC sprejme akte upravljanja s kadri, ki so potrebni za izvajanje mandata misije na območju operacij (glej v tem smislu in po analogiji sodbo z dne 4. decembra 2019, H/Svet, C-413/18 P, neobjavljena, EU:C:2019:1044, točke od 69 do 71).
- 82 Drugič, iz določb kodeksa ravnanja, sprejetega s sklepom Sveta z dne 18. julija 2016, izhaja, da je COC pooblaščen za sprejemanje aktov o upravljanju s kadri, potrebnih za izvajanje mandata misije na območju operacij.
- 83 V zvezi s tem iz člena 6(3) kodeksa ravnanja, ki se v skladu s členom 1(1)(a) tega kodeksa uporablja enako za vse člane civilnih misij SVOP Unije, med drugim tudi za člane, ki jih napotijo države članice, izhaja, da je treba vsako morebitno kršitev vodje misije naznaniti COC.
- 84 Dalje, iz člena 9 kodeksa ravnanja izhaja tudi, da je za ukrepanje v primeru kakršne koli kršitve vodje misije odgovoren COC, ki izvršuje poveljevanje in nadzor nad misijo pod političnim nadzorom in strateškim vodstvom Političnega in varnostnega odbora (PVO) in je splošno podrejen visokemu predstavniku. V skladu s členom 11 istega kodeksa lahko COC v takem primeru zadevo zaključi, jo obravnava kot zadevo vodstva brez uvedbe formalnega disciplinskega postopka ali pa začne predhodno ali disciplinsko preiskavo.
- 85 Končno, v členu 10 kodeksa ravnanja so določeni pogoji, pod katerimi lahko COC svojega namestnika zaprosi, da v posebnih okoliščinah nepreklicno zamenja vodjo misije.
- 86 Kršitve iz točke 79 zgoraj, ki jih tožeča stranka pripisuje misiji v okviru drugega tožbenega razloga, se tako nanašajo na izvajanje pristojnosti, ki jih ima COC na podlagi Sklepa 2012/392 in kodeksa ravnanja, ter posledično na izvajanje mandata misije, za katerega je misijo treba šteti za odgovorno v skladu s členom 13(4) tega sklepa.
- 87 Zato tožeča stranka upravičeno toži misijo za odškodnino zaradi kršitev iz točke 79 zgoraj, ki jih pripisuje COC. Iz tega sledi, da je treba prvi ugovor nedopustnosti zavrnil kot neutemeljen tudi glede drugega tožbenega razloga in da je zato treba ta ugovor nedopustnosti zavrnil v celoti.

Drugi ugovor nedopustnosti: prepozno vložena tožba

- 88 Misija trdi, da je sklep z dne 10. aprila 2018 upravna odločba, ki posega v položaj, v smislu člena 263 PDEU. Ker tožeča stranka tega sklepa ni izpodbijala v dveh mesecih od njegove vročitve ali ob vročitvi poročila z dne 29. julija 2017, to je 23. julija 2020, naj ne bi imela pravice uveljavljati odgovornosti misije zaradi domnevne nezakonitosti tega sklepa.
- 89 Misija trdi tudi, da tožeča stranka ni pojasnila, zakaj ni vložila ničnostne tožbe zoper prvo in drugo pisno opozorilo.
- 90 Tožeča stranka izpodbija trditve misije.
- 91 V zvezi s tem iz sodne prakse, navedene v točki 61 zgoraj, ki se nanaša na samostojnost odškodninske tožbe, izhaja, da morebitna nedopustnost predloga za razglasitev ničnosti odločbe, s katero je bila povzročena škoda, ne povzroči samodejno nedopustnosti odškodninskega zahtevka za navedeno škodo (glej v tem smislu sodbo z dne 25. marca 2021, *Carvalho in drugi/Parlament in Svet*, C-565/19 P, neobjavljena, EU:C:2021:252, točka 101 in navedena sodna praksa).
- 92 Vendar čeprav lahko stranka vložiti odškodninsko tožbo, ne da bi bila s katero koli določbo zavezana zahtevati razglasitev ničnosti nezakonitega akta, s katerim ji je bila povzročena škoda, na ta način ne more obiti nedopustnosti zahtevka, ki se nanaša na to isto nezakonitost in sledi istemu finančnemu cilju (glej sodbo z dne 25. marca 2021, *Carvalho in drugi/Parlament in Svet*, C-565/19 P, neobjavljena, EU:C:2021:252, točka 102 in navedena sodna praksa).
- 93 Odškodninsko tožbo je treba tako razglasiti za nedopustno, če je njen resnični namen odprava, razveljavitev ali sprememba posamične odločbe, ki je postala pravnomočna, in če bi bil njen učinek, če bi ji bilo ugodeno, da bi se izničili vsi ali del pravnih učinkov te odločbe. Tako je, če želi tožeča stranka z odškodninskim zahtevkom doseči rezultat, ki je enak tistemu, ki bi ga dosegla, če bi uspela z ničnostno tožbo, ki je ni vložila pravočasno (glej v tem smislu sodbo z dne 25. marca 2021, *Carvalho in drugi/Parlament in Svet*, C-565/19 P, neobjavljena, EU:C:2021:252, točka 103 in navedena sodna praksa).
- 94 Prav tako je treba kot nedopustno zavreči odškodninsko tožbo, ki je vložena kot odredba in katere namen ni povrnitev škode, ki je nastala zaradi nezakonitega ravnanja ali opustitve, temveč sprememba spornega akta (glej v tem smislu sodbo z dne 25. marca 2021, *Carvalho in drugi/Parlament in Svet*, C-565/19 P, neobjavljena, EU:C:2021:252, točka 105).
- 95 V obravnavani zadevi tožeča stranka z odškodninsko tožbo zahteva povrnitev škode, ki naj bi bila povzročena s kršitvami vodje misije in COC, navedenimi v točkah 73 oziroma 79 zgoraj, od katerih je nekatere mogoče opredeliti kot odločbe, ki posegajo v položaj, ker naj bi te kršitve na eni strani pomenile psihično nasilje, prepovedano z določbami Listine, na drugi strani pa kršitve dolžnosti skrbnega ravnanja in pravice do dobrega upravljanja.
- 96 Namen takšne tožbe torej ni odprava, razveljavitev ali sprememba morebitnih odločb, ki sta jih sprejela vodja misije in COC in ki so postale pravnomočne, temveč povrnitev škode, ki jo je mogoče pripisati misiji zaradi sprejetja teh odločb. Natančneje, iz pisnih vlog tožeče stranke ni razvidno, da zahteva povračilo v naravi, kar bi pomenilo, da bi morala misija začeti predhodno ali disciplinsko preiskavo zoper vodjo misije in njegovega namestnika, kar bi bilo enakovredno zahtevi za razglasitev ničnosti sklepa z dne 10. aprila 2018. Iz tega izhaja, da pravnomočnost te posamične odločbe ne more biti ovira za dopustnost tožbe.

97 Nazadnje, zaradi samostojnosti odškodninske tožbe, na katero je opozorjeno v točkah 61 in 91 zgoraj, tožeči stranki tudi ni bilo treba obrazložiti, zakaj ni vložila tožbe za razglasitev ničnosti prvega in drugega pisnega opozorila.

98 Zato je treba ta drugi ugovor nedopustnosti zavrnil kot neutemeljen.

Tretji ugovor nedopustnosti: petletni ali štiriletni zastaralni rok

99 Misija trdi, da tožeča stranka tožbo zoper njo vlaga pet let po tem, ko so se zgodila zadevna dejanja, medtem ko ji je odškodninski zahtevek poslala šele februarja 2022. Trdi tudi, da se tožeča stranka štiri leta pozneje ne more sklicevati na poročilo z dne 29. julija 2017.

100 Tožeča stranka izpodbija trditve misije in navaja, da je tožba v skladu z določbami člena 46, prvi odstavek, Statuta Sodišča Evropske unije.

101 V zvezi s tem je treba opozoriti, da morajo biti v skladu s členom 21, prvi odstavek, Statuta Sodišča, ki se v skladu s členom 53, prvi odstavek, navedenega statuta uporablja za postopek pred Splošnim sodiščem, in členom 76(d) Poslovnika Splošnega sodišča v vsaki tožbi navedeni predmet spora, predlogi in kratek povzetek tožbenih razlogov, pri čemer morajo biti te navedbe dovolj jasne in natančne, da toženi stranki omogočijo pripravo obrambe, Splošnemu sodišču pa, da glede na okoliščine primera o tožbi odloči brez dodatnih podatkov (glej sklep z dne 7. septembra 2022, Rosca/Komisija, C-802/21 P, neobjavljen, EU:C:2022:677, točka 4 in navedena sodna praksa).

102 Natančneje, temeljni elementi glede dejstev in prava, na katerih tožba temelji, morajo biti skladno in razumljivo razvidni iz besedila tožbe (sodba z dne 3. junija 2021, Madžarska/Parlament, C-650/18, EU:C:2021:426, točka 78).

103 Tako sodišče Unije ni dolžno odgovoriti na trditve katere od strank, ki niso dovolj jasne in natančne, če niso drugje obrazložene in jih ne spremlja posebna utemeljitev v njihovo podporo (glej sodbo z dne 18. novembra 2021, Grčija/Komisija, C-107/20 P, neobjavljena, EU:C:2021:937, točka 76 in navedena sodna praksa).

104 Poleg tega mora zahtevo po natančnosti, ki izhaja iz člena 21 Statuta Sodišča in člena 76 Poslovnika, po analogiji izpolnjevati tudi tožena stranka, kadar uveljavlja ugovor nedopustnosti, saj takšna zahteva nima drugega namena kot nasprotni stranki omogočiti, da pripravi svojo obrambo, in sodišču, da opravi nadzor, še toliko bolj, kadar tožena stranka trdi, da je tožba nedopustna zaradi zastaranja.

105 Iz ustaljene sodne prakse namreč izhaja, da v nasprotju s procesnimi roki spoštovanje zastaralnega roka ni vprašanje javnega reda in ga sodišče Unije ne more preizkusiti po uradni dolžnosti, ampak ga mora uveljavljati zadevna stranka, da bi povzročilo ugasnitev pravice do tožbe (glej v tem smislu sodbi z dne 8. novembra 2012, Evropaiki Dynamiki/Komisija, C-469/11 P, EU:C:2012:705, točka 51 in navedena sodna praksa, in z dne 5. septembra 2019, Evropska unija/Guardian Europe in Guardian Europe/Evropska unija, C-447/17 P in C-479/17 P, EU:C:2019:672, točka 99 in navedena sodna praksa).

106 V obravnavani zadevi je, prvič, iz spisa razvidno, da je misija sicer navedla petletni rok, po katerem je bila vložena ta tožba, vendar ni pojasnila pravne podlage za ta ugovor nedopustnosti niti se ni sklicevala na člen 46 Statuta Sodišča, v skladu s katerim tožbe proti Uniji v zadevah, ki izhajajo iz nepogodbene odgovornosti, zastarajo po petih letih od nastanka kršitve.

- 107 Drugič, iz spisa je razvidno, da se je misija sklicevala tudi na štiriletno obdobje, ki se razlikuje od obdobja iz člena 46 Statuta Sodišča in naj bi tožeči stranki preprečevalo sklicevanje na poročilo z dne 29. julija 2017, pri čemer ni navedla konkretnih določb, da bi to trditev podprla.
- 108 Tretjič, tudi če se je misija nameravala sklicevati na petletni zastaralni rok iz člena 46 Statuta Sodišča, pa ni navedla, kaj je bil po njenem mnenju razlog za nastanek terjatve, ki jo tožeča stranka uveljavlja v tej tožbi, niti kdaj je začel teči zastaralni rok, kot tudi ni navedla pravnih in dejanskih razlogov, zaradi katerih meni, da je navedena terjatev zastarala.
- 109 V teh okoliščinah je treba ugotoviti, da ugovor nedopustnosti, ki ga je navedla misija in se nanaša na petletni ali štiriletni zastaralni rok, ni podkrepjen z zadostnimi pojasnili, da bi lahko presodili njegovo utemeljenost.
- 110 Zato je treba ta tretji ugovor nedopustnosti zavrnil kot ne dovolj natančen in zato zavreči kot nedopusten.

Utemeljenost odškodninskih zahtevkov

- 111 Tožeča stranka v utemeljitev svojih odškodninskih zahtevkov v bistvu navaja štiri tožbene razloge, od katerih se prvi nanaša na kršitev členov 1 in 31 Listine ter člena 12a(3) Kadrovskega predpisa, ker naj bi bila žrtev psihičnega nasilja s strani vodje misije in njegovega namestnika, drugi na kršitev dolžnosti skrbnega ravnanja in pravice do dobrega upravljanja, tretji na obstoj dejanske in gotove škode ter četrti na obstoj neposredne povezave med kršitvami, navedenimi v prvem in drugem tožbenem razlogu, in škodo, zatrjevano v tretjem tožbenem razlogu.
- 112 Pred preučitvijo trditev tožeče stranke je treba pojasniti pogoje, pod katerimi lahko nastane odgovornost misije do nacionalnega člana osebja, ki ji je dodeljen.

Pogoji za nastanek odgovornosti misije

- 113 Spomniti je treba, da je v skladu z ustaljeno sodno prakso za to, da bi lahko v danem primeru nastala nepogodbena odgovornost Unije, med drugimi pogoji potrebno, da oseba, ki zahteva povrnitev škode, ki naj bi jo utrpela zaradi ravnanja ali akta Unije, dokaže obstoj kršitve pravnega pravila, katerega cilj je podeliti pravice posameznikom (glej sodbo z dne 22. septembra 2022, IMG/Komisija, C-619/20 P in C-620/20 P, EU:C:2022:722, točka 145 in navedena sodna praksa).
- 114 Poleg tega mora biti ta kršitev načeloma dovolj resna, pri čemer je ta zahteva odvisna od polja proste presoje, ki ga ima institucija, organ, urad ali agencija Unije, ki naj bi to pravilo kršila, ter od tega, ali je ta institucija, organ, urad ali agencija Unije očitno in resno prestopila meje tega polja proste presoje, zlasti glede na stopnjo jasnosti in natančnosti navedenega pravila, težave v zvezi z razlago ali presojo, ki lahko iz tega izhajajo, in zapletenost položaja, ki ga je treba rešiti (glej v tem smislu sodbo z dne 22. septembra 2022, IMG/Komisija, C-619/20 P in C-620/20 P, EU:C:2022:722, točka 146 in navedena sodna praksa).
- 115 Vendar iz ustaljene sodne prakse izhaja, da glede na večjo odgovornost Unije, kadar deluje kot delodajalec, že zgolj ugotovitev nezakonitosti, ki jo je, odvisno od primera, storil organ za imenovanja (v nadaljevanju: OI) ali organ, pooblaščen za sklepanje pogodb o zaposlitvi (v nadaljevanju: OPSP), zadostuje za to, da se prvi od treh pogojev, potrebnih za nastanek odgovornosti Unije za škodo, povzročeno njenim uradnikom in uslužbencem zaradi kršitve prava

javnih uslužbencev Unije, šteje za izpolnjen, in to, posledično, ne da bi se bilo treba vprašati, ali gre za „dovolj resno“ kršitev pravnega pravila, katerega cilj je podeliti pravice posameznikom (glej v tem smislu sodbo z dne 10. junija 2020, AL/Komisija, T-83/19, neobjavljena, EU:T:2020:254, točki 66 in 67).

- 116 Za spor na področju javnih uslužbencev na podlagi člena 270 PDEU ter členov 90 in 91 Kadrovskih predpisov, vključno s sporom za povračilo škode, povzročene uradniku ali uslužbencu, se namreč uporabljajo posebna pravila, drugačna od tistih, ki izhajajo iz splošnih načel, ki urejajo nepogodbeno odgovornost Unije v okviru člena 268 in člena 340, drugi odstavek, PDEU. Tako je uradnik ali uslužbenec Unije v nasprotju s katerimi koli drugimi posamezniki vezan na institucijo, organ, urad ali agencijo, v kateri je zaposlen, s pravnim delovnim razmerjem, ki zajema ravnovesje posebnih vzajemnih pravic in dolžnosti, ki se kaže v dolžnosti skrbnega ravnanja zadevne institucije, organa, urada ali agencije do zadevne osebe (glej v tem smislu sodbo z dne 14. decembra 2022, SU/EIOPA, T-296/21, EU:T:2022:808, točka 73 in navedena sodna praksa).
- 117 Kot je navedeno v točki 46 zgoraj, za člane nacionalnega osebja, ki jih v misijo napotijo države članice – kljub temu, da se zanje ne uporabljajo Kadrovski predpisi – veljajo enaka pravila, kar zadeva opravljanje nalog na območju operacij, kot za člane osebja, ki jih dodelijo institucije Unije in katerih položaj urejajo Kadrovski predpisi.
- 118 Zato že ugotovitev nezakonitosti zadostuje za to, da se prvi od treh pogojev, potrebnih za nastanek odgovornosti Unije za škodo, povzročeno nacionalnemu članu osebja, napotenemu v misijo zaradi opravljanja njegovih nalog na območju operacije, šteje za izpolnjen (glej po analogiji sodbo z dne 18. novembra 2020, H/Svet, T-271/10 RENV II, EU:T:2020:548, točka 104).
- 119 V teh okoliščinah mora Splošno sodišče zaporedoma preučiti kršitve, ki jih je tožeča stranka navedla v utemeljitev prvega in drugega tožbenega razloga, da preveri, ali so dokazane, ne da bi bilo treba preučiti, ali so dovolj resne.

Prvi tožbeni razlog: kršitev členov 1 in 31 Listine ter člena 12a Kadrovskih predpisov

- 120 Tožeča stranka trdi, da vse štiri kršitve iz točke 73 zgoraj, ki so bile navedene v poročilu z dne 29. julija 2017 in ki jih je treba za namene te sodbe obravnavati kot štiri dele prvega tožbenega razloga, pomenijo psihično nasilje, katerega žrtev naj bi bila in ki je prepovedano s členoma 1 in 31 Listine ter členom 12a(3) Kadrovskih predpisov, ki naj bi se uporabljal po analogiji.
- 121 Misija izpodbija trditve tožeče stranke.
- 122 Pred preučitvijo vseh štirih delov, navedenih v točki 120 zgoraj, in izvedbo njihove kontekstualne presoje je treba, prvič, oceniti, ali se tožeča stranka lahko veljavno sklicuje na člen 12a(3) Kadrovskih predpisov, drugič, spomniti na opredelitev psihičnega nasilja in dokazni standard, ki se zahteva v tej zadevi, tretjič, spomniti na pogoje, pod katerimi mora organ delodajalec pomagati uslužbencu ali uradniku, ki trdi, da je žrtev psihičnega nasilja, in, četrtič, določiti stopnjo nadzora Splošnega sodišča v obravnavani zadevi.

– *Uporaba člena 12a(3) Kadrovskih predpisov za ta spor*

- 123 Opozoriti je treba, da se za napoteno nacionalno osebje ali nacionalne strokovnjake, ki so priložnostno zaposleni v instituciji, organu, uradu ali agenciji Unije, Kadrovski predpisi ne uporabljajo (glej v tem smislu sodbo z dne 15. aprila 2010, Gualtieri/Komisija, C-485/08 P, EU:C:2010:188, točka 83 in navedena sodna praksa).
- 124 Zato se določbe Kadrovskih predpisov, ki se nanašajo na psihično nasilje in funkcionalno varstvo uradnikov ter začasnih ali pogodbenih uslužbencev Unije, za tožečo stranko ne uporabljajo neposredno.
- 125 Vendar morajo za osebje, ki ga v misijo napotijo institucije Unije in katerega položaj urejajo Kadrovski predpisi, ter osebje, ki ga napotijo države članice, v skladu s Sklepom 2012/392 veljati enaka pravila v zvezi z opravljanjem njihovih nalog na območju operacije. Splošno sodišče mora v skladu z načelom enakega obravnavanja za položaj tožeče stranke po analogiji uporabiti določbe Kadrovskih predpisov o psihičnem nasilju in funkcionalnem varstvu uradnikov in začasnih ali pogodbenih uslužbencev ter sodno prakso, sprejeto na podlagi teh določb (glej po analogiji sodbo z dne 18. novembra 2020, H/Svet, T-271/10 RENV II, EU:T:2020:548, točka 44 in navedena sodna praksa).
- 126 Načelo enakega obravnavanja, določeno v členu 20 Listine, je namreč splošno načelo prava Unije, ki zahteva, da se primerljivi položaji ne obravnavajo različno in da se različni položaji ne obravnavajo enako, razen če je taka obravnava objektivno utemeljena (glej sodbo z dne 14. julija 2022, Komisija/VW in drugi, od C-116/21 P do C-118/21 P, C-138/21 P in C-139/21 P, EU:C:2022:557, točka 95 in navedena sodna praksa).
- 127 Zahtevo, da morajo biti položaji primerljivi, je treba v okviru ugotavljanja obstoja kršitve načela enakega obravnavanja presoјati glede na vse značilnosti teh položajev ter zlasti z vidika predmeta in namena akta, ki vzpostavlja zadevno razlikovanje, pri čemer je treba upoštevati načela in cilje področja, na katero ta akt spada. Če položaja nista primerljiva, z različnim obravnavanjem zadevnih položajev ni kršena enakost pred zakonom, določena v členu 20 Listine (glej sodbo z dne 14. julija 2022, Komisija/VW in drugi, od C-116/21 P do C-118/21 P, C-138/21 P in C-139/21 P, EU:C:2022:557, točka 96 in navedena sodna praksa).
- 128 Torej, čeprav drži, da za člane osebja, ki so jih v misijo napotile države članice, nasprotno od članov osebja, ki so jih napotile institucije, ne veljajo Kadrovski predpisi, ta razlika v položaju ne more objektivno upravičiti tega, da za prvonavedene, kadar opravljajo naloge na območju operacij in so torej v položaju, ki je primerljiv s položajem drugonavedenih, ne veljajo enaka raven in enaka pravila zaščite pred psihičnim nasiljem.
- 129 Zato se tožeča stranka poleg členov 1 in 31 Listine lahko veljavno sklicuje tudi na člen 12a Kadrovskih predpisov.

– *Opređelitev psihičnega nasilja in zahtevani dokazni standard*

- 130 Na prvem mestu je treba spomniti, da člen 1 in člen 31(1) Listine na eni strani določata, da je človekovo dostojanstvo nedotakljivo ter da ga je treba spoštovati in varovati, na drugi strani pa, da ima vsak delavec pravico do delovnih pogojev, ki upoštevajo njegovo zdravje, varnost in dostojanstvo.

- 131 Poleg tega člen 12a Kadrovskih predpisov določa, da se morajo uradniki vzdržati vseh oblik psihičnega nasilja ali spolnega nadlegovanja.
- 132 Natančneje, po eni strani je pojem „psihično nasilje“ v smislu člena 12a(3) Kadrovskih predpisov opredeljen kot „neprimerno ravnanje“, ki se kaže s fizičnim vedenjem, govorenim ali pisanim jezikom, gestami ali drugimi dejanji, „ki traja[jo], se ponavlja[jo] ali [so] sistematičn[a]“, kar pomeni, da je treba psihično nasilje razumeti kot postopek, ki nujno traja in predpostavlja ponavljajoče se ali trajajoče ravnanje, in ki je „namerno“, in ne „naključno“. Po drugi strani, da bi bili zajeti s pojmom „psihično nasilje“, mora biti posledica tega fizičnega vedenja, govorenega ali pisanega jezika, gest ali drugih dejanj to, da se razvrednoti osebnost, dostojanstvo ali fizična ali psihološka integriteta katere koli osebe (glej sodbo z dne 2. junija 2022, EM/Parlament, C-299/21 P, neobjavljena, EU:C:2022:429, točka 102 in navedena sodna praksa).
- 133 Ni pa treba dokazati, da so bili zadevno fizično vedenje, govoreni ali pisani jezik, geste ali druga dejanja storjeni z namenom razvrednotiti osebnost, dostojanstvo ali fizično ali psihološko integriteto katere koli osebe. Povedano drugače, psihično nasilje je lahko podano, tudi če ni dokazano, da je oseba, ki je izvajala to nasilje, nameravala s svojimi dejanji diskreditirati žrtev ali namerno poslabšati njene delovne pogoje. Zadostuje, da so ta dejanja, ker so bila storjena namerno, objektivno imela take posledice (glej sodbo z dne 20. oktobra 2021, ZU/Komisija, T-671/18 in T-140/19, neobjavljena, EU:T:2021:715, točka 57 in navedena sodna praksa).
- 134 Na drugem mestu, ker morajo biti zadevna dejanja na podlagi člena 12a(3) Kadrovskih predpisov neprimerna, je označitev za „nasilje“ pogojena s tem, da je mogoče ugotoviti zadostno objektivno resničnost nasilja v tem smislu, da bi ga običajno občutljiv nepristranski in razumen opazovalec v enakem položaju štel za pretirano in graje vredno (glej sodbo z dne 20. oktobra 2021, ZU/Komisija, T-671/18 in T-140/19, neobjavljena, EU:T:2021:715, točka 58 in navedena sodna praksa).
- 135 Na tretjem mestu, psihično nasilje je že po sami definiciji lahko posledica celote različnih ravnanj, ki posamezno sama po sebi ne bi nujno pomenila psihičnega nasilja, če pa bi jih presojali kot celoto in glede na kontekst, med drugim zaradi njihovega kopičenja s časom, bi se lahko štela za taka. Zato je treba pri preučevanju vprašanja, ali ravnanja, ki jih navaja tožeča stranka, pomenijo psihično nasilje, ta dejstva preučiti posamezno in skupaj kot elemente celotnega delovnega okolja, ki ga oblikujejo ravnanja člana osebja v razmerju do drugega člana tega osebja (glej sodbo z dne 20. oktobra 2021, ZU/Komisija, T-671/18 in T-140/19, neobjavljena, EU:T:2021:715, točka 59 in navedena sodna praksa).
- 136 Na četrtem mestu, vsaka odločba, sprejeta v obdobju, ko oseba trdi, da je bila žrtev psihičnega nasilja, in katere zakonitost kot taka ni bila izpodbijana, je dejanski element, ki je lahko eden od indecev za nasilje, ki jih je treba upoštevati, pri čemer ni treba preveriti njene zakonitosti, iztek rokov za vložitev tožbe zoper njo pa sodišču ne preprečuje, da bi ugotovilo obstoj nasilja. Sodišče mora torej presoditi, ali je odločbo kot dejanski element mogoče šteti za indic psihičnega nasilja, pri čemer mora upoštevati vse upoštevne dejanske okoliščine (glej v tem smislu sodbo z dne 30. junija 2021, FD/Skupno podjetje fuzija za energijo, T-641/19, neobjavljena, EU:T:2021:388, točka 44).

– *Dolžnost pomoči institucije, organa, urada ali agencije kot delodajalca v primeru zatrjevanega psihičnega nasilja*

- 137 Spomniti je treba, da je bil v skladu z ustaljeno sodno prakso člen 24 Kadrovskih predpisov zasnovan za zaščito uradnikov Unije pred vsakršnim nadlegovanjem ali ponižujočim ravnanjem, med drugim s strani njihovih nadrejenih ali sodelavcev (glej sodbo z dne 9. decembra 2020, GV/Komisija, T-705/19, neobjavljena, EU:T:2020:590, točka 76 in navedena sodna praksa).
- 138 Tako mora OI ali OPSP, kadar mu je na podlagi člena 90(1) Kadrovskih predpisov predložena prošnja za pomoč v smislu člena 24 navedenih predpisov, zaradi dolžnosti pomoči in če gre za dogodek, ki ni združljiv z redom in dobrim vzdušjem v službi, ukrepati z vso odločnostjo ter odgovoriti tako hitro in skrbno, kot zahtevajo okoliščine obravnavane zadeve, da ugotovi dejstva in ob poznavanju dejstev sprejme ustrezne ukrepe. Za to zadošča, da uradnik ali uslužbenec, ki od OI ali OPSP zahteva varstvo, predloži *prima facie* dokaz glede resničnosti ravnanj, ki naj bi jim bil izpostavljen. Če se predložijo taki dokazi, mora zadevna institucija, organ, urad ali agencija sprejeti ustrezne ukrepe, zlasti izvesti upravno preiskavo, da bi ugotovila dejstva, ki so razlog za pritožbo, in sicer ob sodelovanju njenega vložnika, ter glede na rezultate preiskave sprejeti potrebne ukrepe, kot so uvedba disciplinskega postopka zoper obdolženo osebo, kadar uprava po upravni preiskavi ugotovi obstoj psihičnega nasilja (sodbi z dne 3. oktobra 2019, DQ in drugi/Parlament, T-730/18, EU:T:2019:725, točka 80, in z dne 14. julija 2021, AI/ECDC, T-65/19, EU:T:2021:454, točka 64).
- 139 Natančneje, v primeru trditev o psihičnem nasilju obveznost pomoči zajema dolžnost uprave, da resno, hitro in popolnoma zaupno preuči prošnjo za pomoč, v kateri se zatrjuje tako nasilje, ter vložnika obvesti o ukrepih, ki jih sprejme v zvezi z njegovo prošnjo (sodba z dne 3. oktobra 2019, DQ in drugi/Parlament, T-730/18, EU:T:2019:725, točka 81).
- 140 Nazadnje, Splošno sodišče, ki odloča o tožbenem razlogu, ki se nanaša na kršitev člena 12a Kadrovskih predpisov, mora raziskati, ali je zadevna institucija, organ, urad ali agencija storila napako pri presoji dejanskega stanja glede na opredelitev nasilja iz te določbe, in ne očitne napake pri presoji tega dejanskega stanja (glej sodbo z dne 9. decembra 2020, GV/Komisija, T-705/19, neobjavljena, EU:T:2020:590, točka 81 in navedena sodna praksa).
- 141 Natančneje, utemeljenost odločbe o zavrnitvi prošnje za pomoč brez uvedbe upravne preiskave mora sodišče presoditi ob upoštevanju elementov, ki so bili predloženi zadevni instituciji, organu, uradu ali agenciji, zlasti s strani vlagatelja prošnje za pomoč (glej v tem smislu sodbo z dne 9. decembra 2020, GV/Komisija, T-705/19, neobjavljena, EU:T:2020:590, točka 82 in navedena sodna praksa).

– *Stopnja nadzora Splošnega sodišča v obravnavani zadevi*

- 142 Splošno sodišče mora za določitev stopnje nadzora, ki se uporabi v obravnavani zadevi, presoditi, ali je poročilo z dne 29. julija 2017 rezultat upravne preiskave v smislu sodne prakse iz točk 138 in 141 zgoraj, katere namen je bil ugotoviti dejstva, ki so bila razlog za naznanitvi z dne 28. marca in 17. julija 2017.
- 143 Če ni tako, bi namreč moralo Splošno sodišče v skladu z določbami in načeli, navedenimi v točkah od 130 do 141 zgoraj, pri preučitvi ustreznih delov tožbenega razloga presoditi, ali štiri kršitve, ki jih tožeča stranka očita vodji misije in njegovemu namestniku, ne pomenijo psihičnega nasilja, temveč indice za tako nasilje, ki bi upravičevali uvedbo upravne preiskave.

- 144 V zvezi s tem je iz sklepa z dne 10. aprila 2018 razvidno, da je poročilo z dne 29. julija 2017 pripravil uslužbenec CPCC ESZD v skladu s členom 11(1)(b) kodeksa ravnanja, na podlagi katerega je COC pooblaščen, da v primeru naznanitve, ki se nanaša na vodjo misije, zadevo obravnava kot zadevo vodstva, ne da bi uvedel formalni disciplinski postopek in tako, da po potrebi uvede postopek mediacije.
- 145 Zdi se torej, da je bilo poročilo z dne 29. julija 2017 sestavljeno z namenom poročati o poskusu mediacije in ne zato, da bi se v okviru predhodne ali disciplinske preiskave iz člena 11(1)(c) in (d) kodeksa ravnanja ugotovila utemeljenost obtožb glede psihičnega nasilja iz naznanitev z dne 28. marca in 17. julija 2017.
- 146 To razlago potrjuje dejstvo, da mediator v poročilu z dne 29. julija 2017 ni izrecno zavzel stališča o tem, ali dejanja, ki jih tožeča stranka očita vodji misije in njegovemu namestniku, pomenijo nasilje ali so indici zanj.
- 147 Res pa je, da je iz sklepne ugotovitve poročila z dne 29. julija 2017 mogoče sklepati, da je mediator implicitno menil, da so nekatera dejanja, ki jih tožeča stranka očita misiji, med drugim tista, ki so predmet štirih delov prvega tožbenega razloga, indici za psihično nasilje.
- 148 Mediator je namreč v tej sklepni ugotovitvi predlagal ukrep za pomiritev, in sicer začasno dodelitev tožeče stranke v Bruselj (Belgija) po poletnih dopustih, pri čemer se je izrecno skliceval na nacionalne zakonodaje o nasilju in na pravila, ki se uporabljajo za institucije Unije in predvidevajo možnost neformalne faze pred začetkom formalnega postopka, ter obrazložil, da so bili v obravnavani zadevi ugodni pogoji za tako neformalno fazo.
- 149 Vendar misija osebne presoje mediatorja iz poročila z dne 29. julija 2017 ni sprejela.
- 150 Zlasti je treba poudariti, da je COC v sklepu z dne 10. aprila 2018, ki je bil sprejet po prenehanju napotitve tožeče stranke v misijo, tožečo stranko obvestil, da se naznanitvi z dne 28. marca in 17. julija 2017 v skladu s členom 11(1)(b) kodeksa ravnanja obravnavata kot zadeva vodstva, ne da bi bila uvedena predhodna ali disciplinska preiskava ali začet formalni disciplinski postopek zoper vodjo misije in njegovega namestnika.
- 151 Ugotoviti je torej treba, da je misija pri tem menila, da so obtožbe glede psihičnega nasilja iz naznanitev z dne 28. marca in 17. julija 2017 neutemeljene ali da vsaj niso dovolj dokazane, da bi pomenile indice, ki bi upravičevali začetek predhodne ali disciplinske preiskave.
- 152 Ker se je misija s sklepom z dne 10. aprila 2018 vzdržala uvedbe upravne preiskave, da bi preverila utemeljenost trditev tožeče stranke, in zavzetja stališča o možnosti, da kršitve, ki jih je tožeča stranka očitala vodji misije in njegovemu namestniku, pomenijo psihično nasilje, je tak sklep po svojih učinkih enakovreden zavrnitvi prošnje za pomoč brez uvedbe upravne preiskave, katere utemeljenost mora Splošno sodišče v skladu s sodno prakso iz točke 141 zgoraj presoditi glede na elemente, ki jih je misiji predložila tožeča stranka.
- Prvi del: izključitev tožeče stranke s tedenskih političnih sestankov med vodjo misije in vodjo delegacije
- 153 V utemeljitev tega dela tožeča stranka v bistvu navaja, da je bila njena izključitev s tedenskih političnih sestankov med vodjo misije in vodjo delegacije (v nadaljevanju: sestanki operativnega štaba) indic za psihično nasilje, ki je upravičeval uvedbo upravne preiskave.

- 154 V zvezi s tem je iz elektronskega sporočila z dne 26. maja 2017 razvidno, da je vodja misije od tožeče stranke zahteval, naj se od tega dne dalje ne udeležuje več sestankov operativnega štaba.
- 155 Iz poročila z dne 29. julija 2017 tako izhaja, da je tožeča stranka menila, da je bila zaradi izključitve s sestankov operativnega štaba prikrajšana za pomemben vir informacij za opravljanje svojih nalog političnega svetovalca, da ni mogla izvrševati svoje funkcije usklajevanja z delegacijo pri pripravi poročil o političnih vprašanjih in da je to škodilo njenemu ugledu.
- 156 Iz tega poročila pa je razvidno tudi, prvič, da je bila odločitev vodje misije z dne 26. maja 2017 iz točke 154 zgoraj posledica njegovega nezadovoljstva s tožečo stranko, ker se ni udeleževala teh tedenskih sestankov, in, drugič, da so bili ti sestanki politično občutljivi in da je vodja misije utemeljeno domneval, da so bile informacije s teh sestankov razkrite italijanskim organom.
- 157 Mediator je v poročilu z dne 29. julija 2017 sicer res menil, da izključitev tožeče stranke s sestankov operativnega štaba in odločitev, da se jo povabi le na tedenske sestanke vodstva, na dolgi rok nista učinkovita rešitev glede na njene naloge političnega svetovalca in koordinatorja na tem področju ter da bi bilo bolje, če bi tožeča stranka še naprej občasno sodelovala na sestankih operativnega štaba.
- 158 Vendar je glede prvega razloga za izključitev tožeče stranke s sestankov operativnega štaba iz elektronskega sporočila, ki ga je vodja misije 6. aprila 2017 poslal tožeči stranki, razvidno tudi, da je bil njen prispevek na teh tedenskih sestankih ničen.
- 159 V zvezi s tem je treba, prvič, spomniti, da je v členu 6(2) in (3) Sklepa 2012/392 določeno, da vodja misije izvršuje poveljevanje in nadzor nad osebjem, skupinami in enotami iz sodelujočih držav ter daje navodila celotnemu osebju misije za njeno učinkovito izvajanje na območju operacij, pri čemer prevzame njeno usklajevanje in vsakodnevno upravljanje.
- 160 Poleg tega iz sodne prakse izhaja, da ima uprava široko diskrecijsko pravico na področju organizacije službe (glej v tem smislu sodbo z dne 29. oktobra 1981, Arning/Komisija, 125/80, EU:C:1981:248, točka 19).
- 161 Tožeča stranka ni predložila nobenega dokaza, ki bi izpodbijal trditve vodje misije, da ni ničesar prispevala na sestankih operativnega štaba, tako da se glede na široko diskrecijsko pravico vodje misije in glede na zahtevo po učinkovitosti iz člena 6 Sklepa 2012/392 ne zdi, da je bila njegova odločitev, da tožečo stranko oprosti vsakršnega sodelovanja na teh sestankih, pretirana ali graje vredna glede na interese službe.
- 162 Drugič, iz člena 6(7) Sklepa 2012/392 izhaja tudi, da vodja misije brez poseganja v strukturo poveljevanja od vodje delegacije prejema politične smernice na lokalni ravni.
- 163 Ker je bil namen sestankov operativnega štaba med drugim posredovanje lokalnih političnih smernic vodje delegacije, se ne zdi, da je bila prisotnost tožeče stranke na teh sestankih nujna.
- 164 Tretjič, ni bilo ne dokazano ne zatrjevano, da so bili sestanki operativnega štaba edini komunikacijski kanal med misijo in delegacijo o političnih vprašanjih, tako da se ne zdi, da bi izključitev tožeče stranke s teh sestankov ovirala opravljanje njenih nalog, ker so vključevale usklajevanje z njenim(i) kolegom(-gi) v delegaciji o političnih vprašanjih.

- 165 Zato in ne da bi bilo treba preučiti drugi razlog iz sklepa z dne 26. maja 2017, naveden v točki 156 zgoraj, ki se nanaša na nespoštovanje zaupnosti teh sestankov in razkritje nekaterih informacij s strani tožeče stranke italijanskim organom, te odločitve o izključitvi tožeče stranke s sestankov operativnega štaba same po sebi ni mogoče šteti za indic za psihično nasilje nad tožečo stranko, tako da je treba prvi del zavrnil kot neutemeljen.
- *Drugi del: prejem, s strani tožeče stranke, prvega pisnega opozorila 17. julija 2017, manj kot eno uro po naznanitvi z istega dne*
- 166 V tem delu tožeča stranka v bistvu trdi, da je vročitev prvega pisnega opozorila manj kot eno uro po tem, ko je izvedla naznanitev z dne 17. julija 2017, indic za psihično nasilje nad njo.
- 167 Uvodoma je treba spomniti, da je v členu 7(1) kodeksa ravnanja določeno, da član misije, ki je naznanil morebitno kršitev, ne sme biti kaznovan zaradi te naznanitve ali po njej, če je ravnal razumno in v dobri veri.
- 168 V obravnavani zadevi je iz navedb strank razvidno, da je vodja misije 17. julija 2017 tožeči stranki poslal pisno opozorilo, ker se je na sestanku 10. aprila 2017, na katerem je misija gostila politično osebnost iz države članice, do njega vedla nespoštljivo. Vodja misije je namreč tožeči stranki očital, da je s telesno govorico zelo jasno izrazila svoje nezadovoljstvo, ker je morala na tem sestanku pisati zapisnik, čeprav je bila to njena zadolžitev, in da je vsakič, ko je vodja misije prevzel besedo, uporabljala neprimerno mimiko ali geste.
- 169 Natančneje, to prvo opozorilo je bilo tožeči stranki poslano 17. julija 2017, manj kot eno uro po tem, ko je ta COC poslala naznanitev, v kateri je vodjo misije in njegovega namestnika obtožila psihičnega nasilja.
- 170 Prvič, iz člena 11 kodeksa ravnanja izhaja, da mora pristojni organ na podlagi poročila o morebitni kršitvi odločitev o nadaljnjih ukrepih v zvezi s to kršitvijo, na podlagi katere lahko ta organ zadevo obravnava kot zadevo vodstva, sprejeti v desetih delovnih dneh.
- 171 Ker v obravnavani zadevi prvo pisno opozorilo ni sledilo formalnemu disciplinskemu postopku in je iz njegovega naslova jasno razvidno, da je „vodstvene“ narave, je treba sklepati, ker misija ni navedla druge pravne podlage, da je bilo izdano v skladu s členom 11(b) kodeksa ravnanja.
- 172 Drugič, čeprav je iz poročila z dne 29. julija 2017 razvidno, da je vodja misije pozno pošiljanje prvega pisnega opozorila mediatorju utemeljil s tem, da je pošiljanje odložil, ker je upošteval navodila CPCC ESZD, misija ni predložila nobenega dokaza o tem dopisovanju, da bi dokazala resničnost te utemeljitve. Poleg tega ni dokazala niti zatrjevala, da sta CPCC ali COC odobrila pobudo vodje misije, da tožeči stranki 17. julija 2017 izroči prvo pisno opozorilo.
- 173 Zato tudi če roka desetih delovnih dni iz člena 11(b) kodeksa ravnanja ni treba strogo spoštovati, ostaja dejstvo, da misija ni utemeljila, zakaj je bilo prvo pisno opozorilo poslano 17. julija 2017, to je več kot tri mesece po dogodku, ki je bil povod za to opozorilo, in manj kot eno uro po tem, ko je tožeča stranka izvedla naznanitev, ki se nanaša na vodjo misije.
- 174 Tretjič, drži, da je tožeča stranka naznanitev z dne 17. julija 2017 podala po elektronski pošti, naslovljeni izključno na COC in njegovega namestnika, ter da misija trdi, da vodja misije in njegov namestnik s to naznanitvijo v času njene izvedbe nista bila seznanjena.

- 175 Čeprav Splošno sodišče misiji ne more naložiti, naj dokaže resničnost svojih trditev, saj bi ji s tem naložilo breme predložitve negativnega dokaza, pa tudi od tožeče stranke ne more zahtevati, naj ugotovi, ali je COC vodjo misije seznanil z obstojem in morebiti vsebino naznanitve z dne 17. julija 2017 in, če ga je, kdaj točno, saj ni nobenega razloga za domnevo, da je tožeča stranka razpolagala s temi informacijami.
- 176 Ker torej ni dokazov o točnem datumu, ko je COC vodjo misije obvestil o obstoju naznanitve tožeče stranke z dne 17. julija 2017 in o natančni vsebini tega obvestila, je treba najprej ugotoviti, da se misija ni sklicevala na določbe, ki bi preprečevale posredovanje te informacije vodji misije ali njegovemu namestniku.
- 177 Poleg tega misija Splošnemu sodišču ni navedla niti točnega datuma, ko je COC ali CPCC vodjo misije obvestil o obisku mediatorja, čeprav je razumno domnevati, da je bil vodja misije ob posredovanju te informacije seznanjen z obstojem in v tem primeru z vsebino naznanitve z dne 17. julija 2017.
- 178 Iz navedenega izhaja, da ker misija ni utemeljila pozne izdaje prvega opozorila, tako z vidika roka iz člena 11 kodeksa ravnanja kot z vidika starosti dejstev, ki so bila povod za to opozorilo, in ker ni naveden točen datum, ko je vodja misije izvedel za naznanitev z dne 17. julija 2017, je izročitev tega opozorila manj kot eno uro po tej naznanitvi mogoče šteti za pretirano ali graje vredno.
- 179 Dejansko jo je mogoče razlagati tako, da je namenjena kaznovanju tožeče stranke zaradi navedene naznanitve, kar je v nasprotju z zahtevami iz člena 7 kodeksa ravnanja, in je zato, če se obravnava ločeno, indic za psihično nasilje.
- 180 Zato je treba drugemu delu tega tožbenega razloga ugoditi.
- *Tretji del: zahteva za izpolnitev obrazca za oceno delovne uspešnosti zaradi podaljšanja napotitve, ki jo je tožeča stranka prejela 27. julija 2017*
- 181 V tem delu tožeča stranka v bistvu trdi, da je trenutek, ki ga je kadrovska služba izbrala za ponovno uvedbo postopka za oceno njene delovne uspešnosti, to je 27. julij 2017, dan po odhodu mediatorja, indic za psihično nasilje nad njo.
- 182 Natančneje, iz poročila z dne 29. julija 2017 je razvidno, da je tožeča stranka menila, da postopek za oceno delovne uspešnosti v pravilih o upravljanju s kadri ni predviden in da je bil v zvezi z njo uveden samo zato, da bi bila odstranjena iz službe.
- 183 V zvezi s tem je iz spisa razvidno, da je vodja misije 6. aprila 2017 sklenil začeti postopek za pripravo poročila o oceni uspešnosti (PER) v zvezi s tožečo stranko in da je ta temu nasprotovala, pri čemer se je v bistvu sklicevala na to, da ta postopek v revidiranem operativnem načrtu misije (v nadaljevanju: OPLAN) z dne 13. julija 2022 uradno ni predviden.
- 184 Nato je 27. julija 2017 uslužbenec kadrovske službe tožeči stranki poslal osnutek PER, ki ga je bilo treba dopolniti, pri čemer je bil določen nov rok, 4. avgust 2017. Vendar je tožeča stranka izpolnitev svojega PER znova zavrnila, ker naj bi bil ta novi postopek prezgoden glede na konec njene napotitve, predviden za 14. april 2018. Vodja kadrovske službe je tedaj tožeči stranki pojasnil, da ta postopek zadeva vse člane osebja misije, katerih napotitev se izteče najpozneje 30. aprila 2018, in da bo njeno delovno mesto razglašeno za prosto, če ne bo sodelovala v njem.

- 185 Nazadnje je vodja kadrovske službe 23. avgusta 2017 vnovič stopil v stik s tožečo stranko in jo še enkrat pozval, naj vrne ustrezno izpolnjeno PER. Tožeča stranka je to zahtevo ponovno zavrnila z utemeljitvijo, da ne bo zaprosila za podaljšanje napotitve po aprilu 2018.
- 186 Uvodoma je treba pojasniti, da je v členu 7 Priloge IX k OPLAN, ki se nanaša na človeške vire, določeno, da je za podaljšanje napotitve napotnega uslužbenca potrebno soglasje vodje misije, in sicer na podlagi prošnje, ki jo zadevni uslužbenec v ta namen predloži tri mesece pred koncem tekočega obdobja napotitve, in ugodnega PER, ki ga pripravi njegov neposredno nadrejeni.
- 187 Poleg tega je v členu 10 Priloge IX k OPLAN določeno, da morajo biti vsi člani misije redno predmet PER, zlasti pred dokončnim odhodom iz misije.
- 188 Nazadnje, misija se je sklicevala na dokument z naslovom „Smernice za ocenjevanje uspešnosti v misijah EVOP“, iz katerega je razvidno, da je bil postopek za pripravo PER sistematičen pred odhodom zadevnega člana osebja iz misije, zelo priporočljiv ob koncu vsakega obdobja napotitve ali pogodbe, priporočljiv ob koncu šestmesečnega obdobja v primeru prve napotitve člana osebja za obdobje enega leta in možen kadar koli, ko se to zdi potrebno, v primeru zamenjave nadrejenega ali spremembe v uspešnosti zadevnega člana osebja, po posvetovanju s kadrovske službo.
- 189 Na prvem mestu je treba ugotoviti, da čeprav možnost ocenjevanja osebja misije v primeru zamenjave nadrejenega ali spremembe v uspešnosti zadevnega člana osebja v Prilogi IX k OPLAN ni izrecno predvidena, se ne zdi, da ta določba takšno prakso preprečuje, saj v členu 10 te priloge okoliščine, v katerih je treba oceniti člane misije, niso izčrpno opredeljene.
- 190 Poleg tega se tožeča stranka ni sklicevala na nobeno drugo določbo, ki bi vodji misije preprečevala ocenjevanje njene uspešnosti.
- 191 Nasprotno, iz člena 6 Sklepa 2012/392 in sodne prakse, navedene v točki 160 zgoraj, izhaja, da ima vodja misije široko diskrecijsko pravico pri tem, da se odloči za pripravo PER za enega od svojih podrejenih, če meni, da je ta postopek potreben za njegovo učinkovitost na območju operacij.
- 192 Zato načeloma ni mogoče šteti, da je bila odločitev vodje misije z dne 6. aprila 2017, da oceni uspešnosti tožeče stranke, pretirana ali graje vredna z vidika interesa službe, zlasti ker je iz obravnave razvidno, da uspešnost tožeče stranke po juniju 2016 ni bila več ocenjena.
- 193 Na drugem mestu, iz vnovične zahteve kadrovske službe z dne 27. julija 2017, naj tožeča stranka izpolni svoje PER, je vseeno razvidno, da ta zahteva ni bila povezana z odločitvijo vodje misije z dne 6. aprila 2017 iz točk 183 in 192 točki zgoraj, temveč s potrebo po pregledu prošenj za podaljšanje napotitve in predvidevanju morebitnih prostih delovnih mest za celotno osebje, napoteno v misijo do 30. aprila 2018, da bi se objavila delovna mesta članov osebja, ki bi jim napotitev prenehala najkasneje na ta datum.
- 194 Čeprav ni sporno, da ta odločitev ni zadevala samo tožeče stranke, pa misija ni obrazložila, zakaj je kadrovska služba ta upravni postopek začela že 27. julija 2017, čeprav iz člena 7 Priloge IX k OPLAN, ki se nanaša na človeške vire, izhaja, da se postopek za oceno članov osebja, ki želijo podaljšati svojo napotitev v misijo, izvede, ko ti vložijo prošnjo v ta namen, kar storijo najpozneje tri mesece pred koncem svoje napotitve, v primeru tožeče stranke 14. januarja 2018.

- 195 Na tretjem mestu je treba ugotoviti, da je bila zahteva kadrovske službe iz točk 184 in 193 zgoraj poslana dan po odhodu mediatorja.
- 196 Vendar je upravičeno mogoče šteti, da je morala misija zaradi naznanitev z dne 28. marca in 17. julija 2017 ter odločitve COC z dne 20. julija 2017, da v misijo že 25. julija 2017 pošlje mediatorja, do ugotovitev mediatorja ravnati preudarno v zvezi s tožečo stranko, kar se zahteva zlasti z načelom dobrega upravljanja.
- 197 To dolžnost preudarnega ravnanja, ki je vsebovana v načelu dobrega upravljanja iz člena 41 Listine (glej v tem smislu sodbo z dne 16. junija 2022, SGL Carbon in drugi/Komisija, C-65/21 P in C-73/21 P do C-75/21 P, EU:C:2022:470, točka 30 in navedena sodna praksa), zlasti pa v dolžnosti skrbnega ravnanja, je bilo namreč v obravnavani zadevi treba izpolnjevati tudi na podlagi člena 7 kodeksa ravnanja, ki misiji prepoveduje, da bi člana misije, ki je naznanil morebitno kršitev, kaznovala zaradi te naznanitve ali po njej.
- 198 Iz poročila z dne 29. julija 2017 je torej razvidno, da je mediator menil, da pristop kadrovske službe, ki je 27. julija 2017, to je takoj po ocenjevanju na kraju samem, znova sprožila postopek ocenjevanja tožeče stranke, ni bil posrečen in da je bil v primerjavi z običajno prakso izveden predčasno.
- 199 V teh okoliščinah je mogoče šteti, da je odločitev o ponovnem začetku postopka ocenjevanja tožeče stranke že dan po odhodu mediatorja, ne da bi počakali na njegove ugotovitve, in več kot devet mesecev pred koncem napotitve tožeče stranke, v posebnih okoliščinah, v katerih je bila sprejeta, pretirana ali graje vredna.
- 200 Tak ponovni začetek je dejansko mogoče razlagati tako, da je njegov namen izriniti tožečo stranko iz misije ob koncu njene napotitve, ne da bi počakali na predloge mediatorja, tako da je ta odločitev, če jo obravnavamo ločeno, indic za psihično nasilje.
- 201 Zato je treba tretjemu delu ugoditi.
- Četrta del: *prejem, s strani tožeče stranke, posodobljenega izpisa koriščenega dopusta po tem, ko ji je kadrovska služba poslala zahtevo, naj obrazloži dneve neupravičene odsotnosti*
- 202 V okviru tega dela tožeča stranka graja odziv vodje kadrovske službe na njeno prepozno vrnitev z dopusta junija 2017.
- 203 V zvezi s tem je iz elektronskega sporočila z dne 28. julija 2017, naslovljenega na COC, razvidno, da je tožeča stranka naznanitev z dne 17. julija 2017 dopolnila z izmenjavo elektronskih sporočil med njo in vodjo kadrovske službe v zvezi s tem, da se je junija 2017 z dopusta vrnila po prvotno določenem datumu.
- 204 Iz teh elektronskih sporočil zlasti izhaja, da je tožeča stranka prejela dopis, v katerem je bila pozvana, naj obrazloži, zakaj se je z dopusta vrnila v ponedeljek, 3. julija 2017, namesto v četrtek, 29. junija 2017, kot je bilo prvotno dogovorjeno. Tožeča stranka se je v elektronskem sporočilu z dne 24. julija 2017 sklicevala na „osebne razloge“ in navedla, da je sodelavce prosila, naj obvestijo misijo, ker tega sama ni mogla storiti. Nato je vodja kadrovske službe v elektronskem sporočilu z dne 27. julija 2017 tožeči stranki poslal „posodobljen izpis koriščenega dopusta“, v katerem sta bila navedena dneva 29. in 30. junij 2017, pri čemer je sporočilo poslal v vednost med drugim

tudi vodji misije in njegovemu namestniku. Tožeča stranka je tedaj navedla, da tega dokumenta ni zahtevala in da želi izvedeti, zakaj je njen sogovornik sporočilo poslal v vednost tudi drugim prejemnikom, saj gre za dokument, ki je po njenem mnenju strogo zaupen.

- 205 Prvič, izkazalo se je, da je bila zahteva kadrovske službe za obrazložitev dopusta izdana 24. julija 2017 in tožeči stranki vročena istega dne, to je dan pred prihodom mediatorja.
- 206 Vendar iz spisa ni razvidno, da je tožeča stranka mediatorja opozorila na to zahtevo za obrazložitev dopusta med dvostranskimi razgovori, ki jih je imela z njim 25. in 26. julija 2019, čeprav bi to lahko storila.
- 207 Zato je treba ugotoviti, da tožeča stranka ni menila, da zahteva za obrazložitev dopusta z dne 24. julija 2017 predstavlja indic za psihično nasilje nad njo, temveč, da to velja za pošiljanje posodobljenega izpisa koriščenega dopusta z dne 27. julija 2017.
- 208 Drugič, navesti je treba tudi, da se je tožeča stranka maja 2017 prepozno vrnila z dopusta in da je to ravnanje ponovila avgusta 2017, pri čemer ni upoštevala notranjih pravil o prošnjah za koriščenje dopusta.
- 209 Tretjič, ugotoviti je treba, da misiji, brez poseganja v dolžnost skrbnega in zlasti preudarnega ravnanja iz točke 197 zgoraj, do ugotovitev mediatorja niti člena 1 in 31 Listine ter člen 12a Kadrovskih predpisov niti, v obravnavani zadevi, določbe Priloge IX k OPLAN in kodeksa ravnanja niso nalagale, da tožečo stranko izvzame iz postopkov upravljanja človeških virov misije samo zato, ker je naznanila psihično nasilje vodje misije in njegovega namestnika.
- 210 Naznanitvi z dne 28. marca in 17. julija 2017 torej kadrovske službi nista mogli preprečiti, da bi pod nadzorom vodje misije in njegovega namestnika tožeči stranki 27. julija 2017 poslala obrazec s posodobljenim izpisom koriščenega dopusta zaradi neupravičene odsotnosti 29. in 30. junija 2017, tudi če je tak dokument načeloma potreben, da se natančno ugotovijo pravice zadevnega uslužbenca do dopusta do konca tekočega leta.
- 211 Zato dejstva, da je kadrovska služba tožeči stranki 27. julija 2017 poslala posodobljen izpis koriščenega dopusta, samega po sebi ni mogoče šteti za pretirano ali graje vredno dejanje, ki bi lahko pomenilo indic za psihično nasilje nad tožečo stranko, tako da je treba četrti del zavrniti kot neutemeljen.

– Celovita in kontekstualna presoja ravnanj, ki jih tožeča stranka očita vodji misije in njegovemu namestniku

- 212 V skladu s sodno prakso iz točke 135 zgoraj mora Splošno sodišče opraviti celovito in kontekstualno presojo ravnanj, ki jih tožeča stranka očita vodji misije in njegovemu namestniku.
- 213 V zvezi s tem je iz elektronskega sporočila, ki ga je vodja misije 6. aprila 2017 poslal tožeči stranki, razvidno, da je prvonavedeni italijanskim organom in COC sporočil, da želi doseči, da se tožeča stranka vrne v domovino zaradi izgube zaupanja, povezane z njenimi domnevnimi kršitvami obveznosti varovanja poslovne skrivnosti.
- 214 Drži, da je s členom 8 Priloge IX k OPLAN vodji misije omogočeno, da predčasno odpove napotitev člana osebja, med drugim iz disciplinskih razlogov, v skladu s kodeksom ravnanja ali zaradi nezmožnosti zadevnega člana osebja, da bi izpolnjeval osnovne zahteve misije.

- 215 Vendar iz spisa ni razvidno, da bi misija italijanske organe zaprosila za predčasno končanje napotitve tožeče stranke niti da bi začela postopek iz člena 8 Priloge IX k OPLAN.
- 216 Misija je namreč v odgovoru na vprašanje na obravnavi pojasnila, da postopek za predčasno prenehanje napotitve iz člena 8 Priloge IX k OPLAN pomeni precej birokracije in zahteva ustanovitev odbora, ki oceni položaj zadevnega člana misije in razloge, zaradi katerih vodja misije razmišlja o predčasnem prenehanju njegove napotitve.
- 217 Celotno delovno okolje, v katerem so se zgodila dejanja, ki jih je navedla tožeča stranka, je bilo torej zaznamovano z namero vodje misije, kot je razvidna iz elektronskega sporočila z dne 6. aprila 2017, navedenega v točki 213 zgoraj, da se razide s tožečo stranko, vendar brez uvedbe postopka, predvidenega v členu 8 Priloge IX k OPLAN.
- 218 Obstoj takega konteksta je po eni strani lahko potrjeval presojo tožeče stranke glede dejanj, ki jih je vodji misije in njegovemu namestniku očitala v drugem in tretjem delu ter za katera je Splošno sodišče ugotovilo, da so indici za psihično nasilje. Po drugi strani pa so se tudi dejanja, ki jih je tožeča stranka vodji misije in njegovemu namestniku očitala v prvem in četrtem delu in za katera je Splošno sodišče ugotovilo, da sama po sebi niso indici za psihično nasilje, v navedenem kontekstu lahko zdela taka, med drugim zato, ker so se vsa ta dejanja zgodila v omejenem časovnem obdobju.
- 219 Zato lahko tožeča stranka upravičeno trdi, da je misija s tem, da po njenih obtožbah glede psihičnega nasilja ni uvedla upravne preiskave, kršila člena 1 in 31(1) Listine ter člen 12a Kadrovske predpise, zaradi česar je treba prvi tožbeni razlog v celoti sprejeti.

Drugi tožbeni razlog: kršitev pravice do dobrega upravljanja in dolžnosti skrbnega ravnanja

- 220 V okviru tega tožbenega razloga tožeča stranka trdi, da vse tri zatrjevane kršitve, ki so navedene v točki 79 zgoraj in ki jih je za namene te sodbe treba šteti za tri dele tega tožbenega razloga, pomenijo kršitve pravice do dobrega upravljanja in obveznosti skrbnega ravnanja.
- 221 Misija izpodbija utemeljenost trditev tožeče stranke.
- 222 Splošno sodišče mora pred preučitvijo teh treh delov presoditi, ali se tožeča stranka lahko veljavno sklicuje na kršitev dolžnosti skrbnega ravnanja in, če se, ali se vsebina te dolžnosti razlikuje od pravice do dobrega upravljanja.

– Uporaba dolžnosti skrbnega ravnanja za spor

- 223 Opozoriti je treba, da v skladu z ustaljeno sodno prakso dolžnost skrbnega ravnanja uprave do njenih zaposlenih izraža ravnovesje medsebojnih pravic in dolžnosti, ki jih Kadrovske predpisi določajo v razmerjih med uslužbenci javnih služb in njihovo upravo. To ravnovesje skupaj z načelom dobrega upravljanja pomeni zlasti, da uprava, kadar odloča o položaju uradnika, upošteva vse dejavnike, ki lahko vplivajo na njeno odločitev, pri tem pa ne upošteva le interesa službe, temveč tudi interes zadevnega uradnika (glej sklep z dne 31. marca 2022, Barata/Parlament, C-305/21 P, neobjavljen, EU:C:2022:253, točki 7 in 8 (stališče generalnega pravobranilca, točka 14 in navedena sodna praksa)).

- 224 Vendar, kot izhaja iz točk od 125 do 129 zgoraj, načelo enakega obravnavanja zahteva, da se nekatere določbe Kadrovskih predpisov in sodne prakse, ki se nanašajo na javne uslužbence Unije, smiselno uporabljajo tudi za nacionalno osebje, dodeljeno organu ali agenciji, kot je misija, če je to osebje v položaju, ki je primerljiv položaju osebja, za katero veljajo Kadrovski predpisi, in če razlika med položajema enega in drugega osebja ne more objektivno upravičiti, da za prvonavedeno osebje pri opravljanju nalog na območju operacij ne veljajo enaka raven in enaka pravila varstva kot za drugonavedeno.
- 225 To velja zlasti za dolžnost skrbnega ravnanja institucije, organa, urada ali agencije Unije delodajalke v razmerju do njenih uradnikov in uslužbencev (glej v tem smislu sodbo z dne 18. novembra 2020, H/Svet, T-271/10 RENV II, EU:T:2020:548, točka 105 in navedena sodna praksa).
- 226 Tožeča stranka se zato lahko uspešno sklicuje na dolžnost skrbnega ravnanja.
- *Obseg dolžnosti skrbnega ravnanja in pravice do dobrega upravljanja*
- 227 Spomniti je treba, da tožeča stranka v bistvu graja, v okviru prvega dela, da misija ni v razumnem roku obravnavala njenih pritožb z dne 8. marca 2017 ter naznanitev z dne 28. marca in 17. julija 2017, v okviru drugega dela, da ni bila seznanjena z ugotovitvami in priporočilom iz poročila z dne 29. julija 2017, in, v okviru tretjega dela, da misija ni ravnala v skladu s priporočili mediatorja.
- 228 V zvezi s tem člen 41(1) Listine določa, da ima vsakdo pravico, da institucije, organi, uradi in agencije Unije njegove zadeve obravnavajo nepristransko, pravično in v razumnem roku. Poleg tega člen 41(2)(a) Listine določa, da pravica do dobrega upravljanja vključuje pravico vsake osebe, da se izjasni pred sprejetjem kakršnega koli posamičnega ukrepa, ki jo prizadene.
- 229 Po drugi strani pa dolžnost skrbnega ravnanja, kot je opredeljena v sodni praksi, ne vključuje obveznosti institucije, organa, urada ali agencije delodajalke, da v razumnem roku ali po zaslišanju uslužbenca odloči o njegovem položaju ali prošnji, in zlasti ne obveznosti upoštevanja priporočil mediatorja, imenovanega na podlagi pritožbe zaradi psihičnega nasilja.
- 230 Poleg tega iz sodne prakse ni razvidna nobena neposredna ali izrecna povezava med dolžnostjo skrbnega ravnanja na eni strani ter obveznostjo v razumnem roku preučiti vlogo, med drugim pritožbo zaradi psihičnega nasilja, pravico do izjave in morebitno obveznostjo upoštevati priporočila mediatorja, imenovanega na podlagi pritožbe zaradi psihičnega nasilja, na drugi strani.
- 231 Iz sodne prakse sicer izhaja, da dolžnost skrbnega ravnanja pomeni, da se od institucij, organov, uradov ali agencij Unije, kadar delujejo kot delodajalci, zahteva večja odgovornost (glej v tem smislu sodbo z dne 14. decembra 2022, SU/EIOPA, T-296/21, EU:T:2022:808, točka 73 in navedena sodna praksa).
- 232 V obravnavani zadevi pa tožeča stranka ni navedla narave obveznosti, ki jih ima misija v tej zadevi na podlagi dolžnosti skrbnega ravnanja in ki se razlikujejo od tistih, ki izhajajo iz pravice do dobrega upravljanja.

- 233 Zato je treba ugotoviti, da ta tožbeni razlog v delu, v katerem temelji na morebitni kršitvi dolžnosti skrbnega ravnanja, ni dovolj podrobno obrazložen, da bi bilo mogoče presoditi njegovo utemeljenost, in ga je treba v tem delu zavreči kot ne dovolj natančnega in nedopustnega v skladu s členom 76(d) Poslovnika.
- *Prvi del: neobravnavanje pritožb z dne 8. marca 2017 ter naznanitev z dne 28. marca in 17. julija 2017 v razumnem roku*
- 234 Tožeča stranka v tem delu v bistvu trdi, da misija ni v razumnem roku obravnavala njenih pritožb z dne 8. marca 2017 ter naznanitev z dne 28. marca in 17. julija 2017, čeprav so ji bile zadeve predložene že marca 2017 in je mediator svoje poročilo izdal 29. julija 2017, misija pa je tožeči stranki odgovorila šele 10. aprila 2018.
- 235 Na prvem mestu je treba spomniti, da je tožeča stranka 8. marca 2017 vodji misije poslala dve pritožbi, od tega eno zaradi psihičnega nasilja s strani sodelavca, dne 28. marca 2017 pa je izvedla naznanitev pri COC, da bi preučil ti pritožbi.
- 236 Vendar je namestnik vodje misije prvo pritožbo zaradi psihičnega nasilja 8. marca 2017 zaključil, o čemer je bila tožeča stranka obveščena po elektronski pošti 24. marca 2017.
- 237 Zato ni mogoče šteti, da ta prva pritožba ni bila preučena v razumnem roku.
- 238 Dalje, v zvezi z drugo pritožbo z dne 8. marca 2017 je iz dokumentov, ki jih je predložila misija, razvidno, da je vodja misije 20. marca 2017 zaprosil COC, naj uporabi člen 10 kodeksa ravnanja, da bi namestnik COC nepreklicno prevzel preučitev te pritožbe, s čimer se je COC strinjal, tožeča stranka pa je bila o tem obveščena 30. marca 2017. Namestnik COC je 24. aprila 2017 izdal poročilo o predhodni preiskavi, z elektronskim sporočilom z dne 15. maja 2017 pa je vodjo misije obvestil, da je bilo v skladu s kodeksom ravnanja odločeno, da se ta pritožba obravnava kot zadeva vodstva brez uvedbe formalnega disciplinskega postopka.
- 239 Natančneje, namestnik COC je v tem elektronskem sporočilu vodjo misije opozoril, da morajo vsi člani misije spoštovati veljavne varnostne določbe, in ga pozval, naj zagotovi izpolnjevanje te obveznosti.
- 240 Tožeča stranka je bila 29. maja 2017 po telefonu obveščena o izidu druge pritožbe z dne 8. marca 2017, tako da tudi časa obravnave te pritožbe, to je malo več kot dva meseca, ni mogoče šteti za nerazumnega.
- 241 Na drugem mestu, tožeča stranka je izvedla prvo naznanitev 28. marca 2017, da bi COC preučil obe pritožbi z dne 8. marca 2017.
- 242 Kar zadeva drugo pritožbo z dne 8. marca 2017, pa je iz točke 238 zgoraj razvidno, da je bila ta 28. marca 2017 v preučevanju in da jo je namestnik COC 15. maja 2017 dejansko preučil.
- 243 Zato ni bilo razloga za poseganje COC v obravnavo te pritožbe, zlasti ker iz kodeksa ravnanja ni razvidno, da bi imel takšno pristojnost v zvezi z naznanitvami, ki so predložene vodji misije ali njegovemu namestniku.

- 244 Nazadnje, v zvezi s prvo pritožbo zaradi psihičnega nasilja z dne 8. marca 2017 iz določb kodeksa ravnanja prav tako ni razvidno, da lahko COC spremeni odločitev vodje misije ali njegovega namestnika o tem, da zaključi pritožbo člana osebja, ki se nanaša na morebitno kršitev varnostnih pravil, ki se uporabljajo za misijo.
- 245 Naznanitev z dne 28. marca 2017, katere namen je bil COC predložiti prvo pritožbo z dne 8. marca 2017, zato ni mogla imeti za posledico tega, da bi na novo začel teči rok za preučitev.
- 246 Na tretjem mestu, v zvezi z naznanitvijo psihičnega nasilja, ki jo je tožeča stranka 17. julija 2017 podala pri COC zoper vodjo misije in njegovega namestnika, je treba spomniti, da je bila tožeča stranka že 20. julija 2017 obveščena o obisku mediatorja v tednu, ki je sledil, in da je ta svoje poročilo sestavil 29. julija 2017.
- 247 Mediator je v sklepnih ugotovitvah zlasti priporočil, naj se v tej fazi ne začne formalna preiskava, kot je določena v kodeksu ravnanja, v skladu z možnostjo iz člena 11(b) tega kodeksa, ki misiji omogoča, da naznanitev obravnava kot zadevo vodstva, ne da bi uvedla formalni disciplinski postopek, in da jo po potrebi predloži v postopek mediacije.
- 248 V teh okoliščinah je treba ugotoviti, da je bila zvezi z naznanitvijo psihičnega nasilja z dne 17. julija 2017 opravljena prva preiskava, ki je bila zaključena 29. julija 2017, in da čas, ki je bil potreben zanjo, ni bil nerazumen.
- 249 Zato je treba prvi del tega tožbenega razloga zavrnil kot neutemeljen.
- *Drugi del: neposredovanje ugotovitev in priporočila iz poročila z dne 29. julija 2017 tožeči stranki*
- 250 Tožeča stranka v tem delu misiji očita, da je ni seznanila z ugotovitvami in priporočilom iz poročila z dne 29. julija 2017.
- 251 V zvezi s tem iz sodne prakse izhaja, da se v okviru preiskovalnega postopka v zvezi s prošnjo za pomoč ali pritožbo zaradi psihičnega nasilja domnevna žrtev takega nasilja na pravico do izjave lahko sklicuje na podlagi načela dobrega upravljanja (glej v tem smislu sodbo z dne 4. junija 2020, ESZD/De Loecker, C-187/19 P, EU:C:2020:444, točka 66 in navedena sodna praksa).
- 252 Natančneje, člen 41 Listine v odstavku 2 določa, da pravica do dobrega upravljanja vključuje med drugim pravico vsake osebe, da se izjasni pred sprejetjem kakršnega koli posamičnega ukrepa, ki jo prizadene, pravico vsake osebe do vpogleda v svoj spis ob spoštovanju legitimnih interesov zaupnosti ter poklicne in poslovne tajnosti ter obveznost uprave, da svoje odločitve obrazloži.
- 253 Natančneje, pravica do izjave zagotavlja, da ima vsaka oseba možnost, da ustrezno in učinkovito poda svoje stališče v upravnem postopku, in to pred sprejetjem vsake odločbe, ki bi lahko negativno vplivala na njene interese (glej sodbo z dne 25. junija 2020, HF/Parlament, C-570/18 P, EU:C:2020:490, točka 58 in navedena sodna praksa).
- 254 Tako iz sodne prakse izhaja, da ima v okviru sporov na področju nadlegovanja, ki vključuje uradnike ali uslužbenke Unije, oseba, ki vloži pritožbo zaradi nadlegovanja, pravico, da se ji – zato da bi lahko zadevni instituciji, preden ta sprejme odločbo, učinkovito predstavila svoja stališča – posreduje vsaj povzetek izjav osebe, obdolžene nadlegovanja, in drugih prič, zaslišanih

v postopku preiskave, ta povzetek pa je treba po potrebi posredovati ob spoštovanju načela zaupnosti (glej v tem smislu sodbo z dne 25. junija 2020, HF/Parlament, C-570/18 P, EU:C:2020:490, točka 60 in navedena sodna praksa).

- 255 Tako je, ker so bile te izjave uporabljene v poročilu, predloženem organu, ki je sprejel odločbo, da se pritožbi ne ugodi, in ker so vsebovale priporočila, na katera je ta organ oprl svojo odločbo (glej v tem smislu sodbo z dne 25. junija 2020, HF/Parlament, C-570/18 P, EU:C:2020:490, točka 60 in navedena sodna praksa).
- 256 Za zagotovitev zaupnosti pričevanj in ciljev, ki jih ta zaupnost varuje, je namreč mogoče uporabiti nekatere tehnike, kot so anonimizacija, razkritje bistva pričevanj v obliki povzetka ali prikritje nekaterih delov vsebine pričevanj, pri čemer je treba zagotoviti, da je uradnik ali uslužbenec, ki je vložil prošnjo za pomoč zaradi psihičnega nasilja, zaslišan pred sprejetjem odločbe, ki posega v njegov položaj (glej v tem smislu sodbo z dne 25. junija 2020, HF/Parlament, C-570/18 P, EU:C:2020:490, točka 66 in navedena sodna praksa).
- 257 V obravnavani zadevi ni sporno, da čeprav je mediator med obiskom na kraju samem 25. in 26. julija 2017 tožečo stranko dejansko zaslišal, ta ni bila seznanjena z vsebino izjav vodje misije in njegovega namestnika niti z vsebino izjav drugih prič, ki jih je mediator zaslišal.
- 258 Poleg tega prav tako ni sporno, da tožeča stranka ni bila seznanjena s priporočilom, ki ga je mediator nameraval podati COC.
- 259 Ker pa je COC odločbo z dne 10. aprila 2018 sprejel na podlagi poročila z dne 29. julija 2017 in glede na priporočilo, ki ga je vsebovalo, bi moral zagotoviti spoštovanje pravice tožeče stranke do izjave, tako da bi ji pred sprejetjem te odločbe dal možnost, da predstavi svoja stališča o tem poročilu in morebiti predloži dodatne informacije. Zaslišanje tožeče stranke bi namreč lahko COC pripeljalo do tega, da bi sprejel drugačen sklep, in sicer odločitev o izvedbi upravne preiskave (glej v tem smislu sodbo z dne 4. junija 2020, ESZD/De Loecker, C-187/19 P, EU:C:2020:444, točka 73).
- 260 Poleg tega bi se tožeča stranka, če bi bila seznanjena s priporočilom mediatorja iz poročila z dne 29. julija 2017, potem ko bi ugotovila, da ni bilo upoštevano, nanj lahko sklicevala pred misijo, med drugim da bi izpodbijala odločitev o zavrnitvi uvedbe predhodne ali disciplinske preiskave, o kateri je bila obveščena šele 10. aprila 2018.
- 261 Zato lahko tožeča stranka upravičeno trdi, da je misija kršila pravico do dobrega upravljanja s tem, da ji ni posredovala ugotovitev in priporočila iz poročila z dne 29. julija 2017 vsaj v obliki anonimiziranega povzetka, da bi lahko učinkovito pripravila pripombe glede vsebine tega dokumenta, preden je COC sprejel odločitev o ukrepih, ki jih je treba sprejeti glede navedenih ugotovitev in priporočila v zvezi z naznanitvama z dne 28. marca in 17. julija 2017.
- 262 Drži, da misija trdi, da vodja misije ni prejel poročila z dne 29. julija 2017, tako da o njem ni mogel obvestiti tožeče stranke.
- 263 Vendar tudi če to drži, ta okoliščina ne vpliva na to, ali je misija lahko odgovorna za kršitve iz točke 261 zgoraj, saj iz točk od 78 do 87 zgoraj izhaja, da so odločitve, ki jih je COC sprejel v zvezi s tožečo stranko v skladu s kodeksom ravnanja, takšne, da lahko na podlagi njih nastane odgovornost misije.

264 V teh okoliščinah je treba drugemu delu drugega tožbenega razloga ugoditi.

– *Tretji del: neupoštevanje priporočila mediatorja*

265 V tem delu tožeča stranka misiji očita, da ni upoštevala priporočila mediatorja, da se zagotovi obdobje za pomiritev, med drugim z njeno dodelitvijo v Bruselj.

266 V zvezi s tem iz preučitve prvega tožbenega razloga izhaja, da tožeča stranka upravičeno trdi, da so bile kršitve, ki se očitajo vodji misije in njegovemu namestniku v štirih delih tega tožbenega razloga, indici za psihično nasilje, ki so upravičevali uvedbo upravne preiskave, da bi se ugotovilo, ali so utemeljeni.

267 Iz sodne prakse, navedene v točki 138 zgoraj, pa izhaja, da se mora organ delodajalec, ko prejme prošnjo za pomoč, zaradi obveznosti pomoči in če se sooča z dogodkom, ki ni združljiv z redom in dobrim vzdušjem v službi, ne le odzvati tako hitro in skrbno, kot zahtevajo okoliščine obravnavane zadeve, da ugotovi dejstva, temveč tudi sprejeti ustrezne ukrepe, kadar uradnik ali uslužbenec, ki zahteva varstvo, predloži *prima facie* dokaz o resničnosti napadov, ki naj bi jim bil izpostavljen.

268 Ta dolžnost pomoči je izraz dolžnosti skrbnega ravnanja, ki izhaja iz pravice do dobrega upravljanja in ki institucijam, organom, uradom in agencijam Unije nalaga, da pri preučitvi vseh upoštevanih elementov obravnavane zadeve ravnajo skrbno in preudarno (glej v tem smislu sodbo z dne 16. junija 2022, SGL Carbon in drugi/Komisija, C-65/21 P in od C-73/21 P do C-75/21 P, EU:C:2022:470, točki 30 in 31 ter navedena sodna praksa).

269 Ker v obravnavani zadevi iz preučitve prvega tožbenega razloga izhaja, da je tožeča stranka predložila *prima facie* dokaz o psihičnem nasilju, nad katerim se je pritoževala, je bila misija po eni strani v skladu s kodeksom ravnanja dolžna začeti predhodno ali disciplinsko preiskavo, da bi ugotovila resničnost tega nasilja, po drugi strani pa zaščititi tožečo stranko, po potrebi tako, da bi jo začasno razporedila na delovno mesto, na katerem ne bi bila neposredno podrejena vodji misije in njegovemu namestniku, če ni bilo nobenega drugega primernejšega ukrepa za zagotovitev tečasne zaščite.

270 V zvezi s tem misija ne more upravičeno trditi, da tožeče stranke iz praktičnih razlogov ni mogla začasno dodeliti v Bruselj, saj je tako iz člena 6(3) Sklepa 2012/392 kot iz njene organizacijske sheme razvidno, da ima v tem mestu „podporno enoto“.

271 V teh okoliščinah je treba ugoditi tudi tretjemu delu drugega tožbenega razloga.

[...] (ni prevedeno)

Iz teh razlogov je

SPLOŠNO SODIŠČE (deveti senat)

razsodilo:

1. Predlogi za razglasitev ničnosti sklepa z dne 28. aprila 2022, s katerim je EUCAP Sahel Niger zavrnila odškodninski zahtevek Marca Montanarija z dne 4. februarja 2022, so nedopustni.

2. EUCAP Sahel Niger se naloži, da M. Montanariju plača 6000 EUR.

3. EUCAP Sahel Niger se naloži plačilo stroškov.

4. V preostalem se tožba zavrne.

Truchot

Kanninen

Perišin

Razglašeno na javni obravnavi v Luxembourg, 17. julija 2024.

Podpisi